

Försvar samt beredskap mot sårbarhet – budgetåret 2005

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag i budgetpropositionen till *anslag, bemyndiganden, investeringsplaner, avgiftsuttag, låneramar och krediter* inom utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet för år 2005. Sammanlagt föreslås anslag inom utgiftsområdet på 44,1 miljarder kronor, varav drygt 40,6 miljarder kronor inom *politikområdet Totalförsvaret* och knappt 3,5 miljarder kronor inom *politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar*. I ett anslag till Försvarsmakten har beräknats 1,4 miljarder kronor för *fredsfrämjande truppinsatser*, vilket är en ökning med 200 miljoner kronor jämfört med innevarande budgetår.

Ett förslag av m, fp, kd och c om att öka resurserna till Försvarsmakten med 400 miljoner kronor jämfört med regeringens avstyrks av utskottet.

Ett särskilt yttrande av m, fp, kd och c bifogas betänkandet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	5
Redogörelse för ärendet.....	8
Utskottets överväganden	8
Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet.....	8
Politikområde Totalförsvar.....	10
Verksamhetsområde Det militära försvaret	11
Omfattning, utgiftsutveckling, mål samt genomförda insatser och resultatbedömning.....	11
Propositionen.....	11
Utskottet	19
Inriktning av det militära försvaret under 2005	19
Propositionen.....	20
Utskottet	25
Verksamhetsområdet Det civila försvaret.....	25
Omfattning, utgiftsutveckling, mål samt genomförda insatser och resultatbedömning.....	25
Propositionen.....	25
Utskottet	27
Det civila försvarets inriktning under 2005	27
Propositionen.....	27
Utskottet	28
Budgetförslag för politikområdet Totalförsvar	29
Beredskapskredit för totalförsvaret.....	29
Propositionen.....	29
Utskottet	29
Anslagen inom politikområdet Totalförsvar	30
Anslag 6:1 Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.	30
Propositionen.....	30
Anslag 6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling	33
Propositionen.....	33
Motionerna	38
Anslag 6:3 Krisberedskapsmyndigheten.....	39
Propositionen.....	39
Utskottet	40
Anslag 6:4 Styrelsen för psykologiskt försvar.....	40
Propositionen.....	40
Utskottet	41
Försvarets materielverk	41

Propositionen.....	41
Utskottet	42
Anslag 6:5 Totalförsvarets pliktverk	42
Propositionen.....	42
Utskottet	43
Anslag 6:6 Försvarshögskolan	43
Propositionen.....	43
Utskottet	45
Anslag 6:7 Försvarets radioanstalt	45
Propositionen.....	45
Utskottet	46
Anslag 6:8 Totalförsvarets forskningsinstitut.....	46
Propositionen.....	46
Utskottet	47
Anslag 6:9 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer	48
Propositionen.....	48
Utskottet	48
Anslag 6:10 Nämnder m.m.	49
Propositionen.....	49
Utskottet	49
Politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar.....	50
Verksamhetsområdet Svåra påfrestningar	51
Mål, omfattning, insatser och resultat	51
Propositionen.....	51
Utskottet	52
Inriktning av verksamhetsområdet Svåra påfrestningar för år 2005.....	52
Propositionen.....	52
Utskottet	53
Verksamhetsområdet Skydd mot olyckor	53
Mål, omfattning, insatser och resultat	53
Propositionen.....	53
Utskottet	56
Inriktning av verksamhetsområdet Skydd mot olyckor för år 2005.....	56
Propositionen.....	56
Utskottet	57
Budgetförslag för politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar.....	58
Anslag 7:1 Kustbevakningen.....	58
Propositionen.....	58
Utskottet	60
Anslag 7:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra olyckor.....	60

Propositionen.....	60
Utskottet	61
Anslag 7:3 Ersättning vid räddningstjänst m.m.....	62
Propositionen.....	62
Utskottet	62
Anslag 7:4 Samhällets skydd mot olyckor.....	63
Propositionen.....	63
Utskottet	65
Anslag 7:5 Krisberedskap.....	65
Propositionen.....	65
Utskottet	69
Anslag 7:5 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet.....	70
Propositionen.....	70
Utskottet	72
Anslag inom utgiftsområde 6 Försvar och beredskap mot sårbarhet för år 2005.....	72
Propositionen.....	72
Motionerna	72
Utskottet	73
Särskilt yttrande.....	74
1. Utgifterna m.m. inom utgiftsområde 6 för budgetåret 2005 (punkt 1)(m, fp, kd, c).....	74
Bilagor:	
1. Förteckning över behandlade förslag.....	75
Propositionen.....	75
Motioner från allmänna motionstiden.....	77
2. Förslag till anslag inom utgiftsområde 6	78

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Utgifterna m.m. inom utgiftsområde 6 för budgetåret 2005

- a) Riksdagen anvisar *anslag inom utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet* för budgetåret 2005 i enlighet med vad utskottet föreslår (bilaga 2). Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:1 (utg.omr. 6) punkt 15 och avslår motionerna 2004/05:Fö248 (m), 2004/05:Fö253 (c) och 2004/05:Fö254 (kd).
- b) Riksdagen bemyndigar regeringen att 2005 utnyttja en *kredit* på högst 40 000 000 000 kr i Riksgäldskontoret om krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden föreligger. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:1 (utg.omr. 6) punkt 1.
- c) Riksdagen godkänner regeringens förslag till *investeringsplan för Försvarsmakten* för perioden 2005–2007. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:1 (utg.omr. 6) punkt 2.
- d) Riksdagen godkänner regeringens förslag till *investeringsplan för Försvarets materielverk* för perioden 2005–2007. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:1 (utg.omr. 6) punkt 4.
- e) Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2005 låta *Försvarets materielverk* disponera en *kredit* i Riksgäldskontoret på högst 25 000 000 000 kr för att tillgodose behovet av rörelsekapital. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:1 (utg.omr. 6) punkt 5.
- f) Riksdagen godkänner regeringens förslag till *investeringsplan för Kustbevakningen* för perioden 2005–2007. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:1 (utg.omr. 6) punkt 6.
- g) Riksdagen godkänner regeringens förslag till *investeringsplan för Statens räddningsverk*, såvitt avser Samhällets skydd mot olyckor, för perioden 2005–2007. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:1 (utg.omr. 6) punkt 8.
- h) Riksdagen godkänner regeringens förslag till *investeringsplan för Krisberedskapen* för perioden 2005–2007. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:1 (utg.omr. 6) punkt 9.
- i) Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2005 låta *Statens räddningsverk* disponera en låneram i Riksgäldskontoret för *beredskapsinvesteringar* på högst 660 000 000 kr. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:1 (utg.omr. 6) punkt 11.
- j) Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2005 låta *Socialstyrelsen* disponera en låneram i Riksgäldskontoret för *beredskapsinvesteringar* på högst 200 000 000 kr. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:1 (utg.omr. 6) punkt 12.
- k) Riksdagen fastställer avgiftsuttaget för finansiering av åtgärder mot allvarliga hot och påfrestningar som gäller *elektronisk kommunika-*

tion till högst 100 000 000 kr under 2005. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:1 (utg.omr. 6) punkt 13.

- l) Riksdagen fastställer avgiftsuttaget för *elberedskapsavgiften* till högst 250 000 000 kr under 2005. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:1 (utg.omr. 6) punkt 14.

2. Bemyndigande i fråga om ramanslaget 6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för ramanslaget 6:2 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* besluta om beställningar av materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling som inklusive tidigare gjorda beställningar medför utgifter på högst 68 500 000 000 kr efter 2005. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:1 (utg.omr. 6) punkt 3.

3. Bemyndigande i fråga om ramanslaget 7:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för ramanslaget 7:2 *Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 15 000 000 kr efter 2005. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:1 (utg.omr. 6) punkt 7.

4. Bemyndigande i fråga om ramanslaget 7:5 Krisberedskap

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för ramanslaget 7:5 *Krisberedskap* besluta om avtal och beställningar av tjänster, utrustning och anläggningar för beredskapsåtgärder samt åtgärder för att hantera svåra påfrestningar på samhället i fred, som inklusive tidigare gjorda beställningar medför utgifter på högst 403 750 000 kr efter 2005. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:1 (utg.omr. 6) punkt 10.

5. Försvarsmaktens kostnader för stöd till hovets aktiviteter

Riksdagen avslår motion 2004/05:Fö213 (s).

Stockholm den 23 november 2004

På försvarsutskottets vägnar

Eskil Erlandsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Eskil Erlandsson (c), Tone Tingsgård (s), Ola Rask (s), Ola Sundell (m), Allan Widman (fp), Michael Hagberg (s), Berndt Sköldestig (s), Erling Wälivaara (kd), Berit Jóhannesson (v), Britt-Marie Lindkvist (s), Åsa Lindestam (s), Heli Berg (fp), Peter Jonsson (s), Karin Enström (m), Marie Nordén (s) och Carl-Axel Roslund (m).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlas proposition 2004/05:1 Budgetpropositionen för 2005 – Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet, samt motionerna 2004/05:Fö213 (s), 2004/05:Fö248 (m), 2004/05:Fö253 (c) och 2004/05:Fö254 (kd).

Utskottets överväganden

Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet

Utgiftsområde 6 *Försvar samt beredskap mot sårbarhet* omfattar

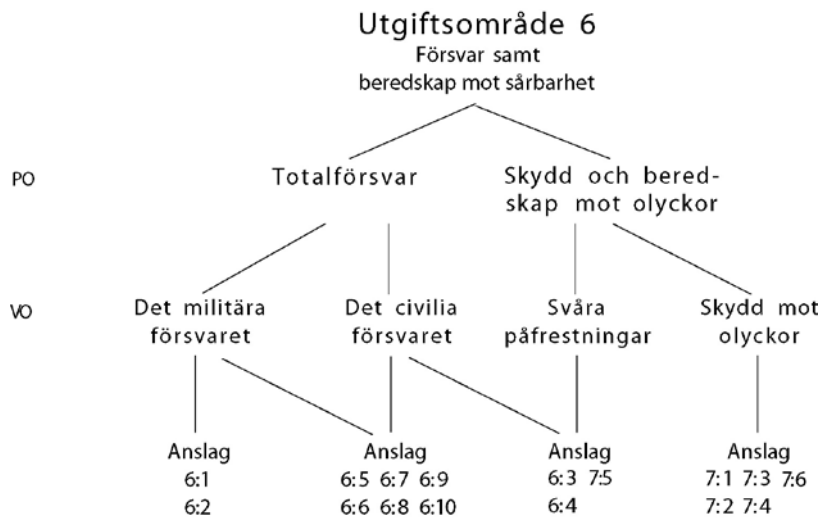
- politikområdet Totalförsvar
- politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar.

Politikområdet *Totalförsvar* består av

- verksamhetsområdet Det militära försvaret
- verksamhetsområdet Det civila försvaret.

Politikområdet *Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar* omfattar

- verksamhetsområdet Svåra påfrestningar
- verksamhetsområdet Skydd mot olyckor.

Anm: Förklaring till anslagsbeteckn. finns på motstående sida

UTGIFTSUTVECKLING INOM UTGIFTSOMRÅDET

Miljoner kronor

	Utfall 2003	Budget 2004 ¹	Prognos 2004	Förslag 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007
Politikområde	2 933	3 143	2 933	3 492	3 458	3 414
Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrest- ningar						
Politikområde	42 196	41 204	39 593	40 654	40 461	39 787
Totalförsvaret						
Totalt för utgiftsom- råde 6	45 129	44 346	42 526	44 147	43 918	43 202

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2004 års ekonomiska vårproposition (bet. 2003/04:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2005.

Politikområde Totalförsvaret

Riksdagen har genom lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap definierat *totalförsvaret* som verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig. Under högsta beredskap är totalförsvaret all samhällsverksamhet som då skall bedrivas. Totalförsvaret avser således en verksamhet och inte en organisation. Med totalförsvarets resurser avses alla de resurser som finns för totalförsvarets verksamhet. Politikområdet omfattar planering, förberedelser och utnyttjande av totalförsvarets resurser för att uppnå de av riksdagen angivna målen samt att på andra sätt stödja svensk säkerhetspolitik.

Totalförsvaret omfattar *verksamhetsområdena*

- det militära försvaret
- det civila försvaret.

UTGIFTSUTVECKLING INOM POLITIKOMRÅDET TOTALFÖRSVARET

Miljoner kronor

	Utfall 2003	Budget 2004 ¹	Prognos 2004	Förslag 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007
6:1 Förbands- verksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.	21 598,6	21 673,6	21 361,8	22 125,2	21 425,8	19 910,0
6:2 Materiel, an- läggningar samt forskning och teknikutveckling	19 350,4	18 391,1	17 107,3	17 391,1	17 865,0	18 669,0
6:3 Krisbered- skaps- myndigheten	127,0	143,3	134,3	144,6	144,3	146,8
6:4 Styrelsen för psykologiskt försvaret	15,0	17,3	16,4	17,5	17,7	18,0
6:5 Totalförsva- rets pliktverk	233,3	245,1	234,6	248,0	250,4	254,6
6:6 Försvarshög- skolan	31,7	30,4	27,8	30,6	30,9	31,5
6:7 Försvarets radioanstalt	473,3	415,3	399,7	424,8	451,8	479,2
6:8 Totalförsva- rets forsknings- institut	188,8	192,2	181,6	189,8	192,1	195,5
6:9 Stöd till fri- villiga försvars- organisationer inom totalför- svaret	88,2	88,3	86,6	75,7	75,7	75,7
6:10 Nämnder	6,6	7,1	5,8	7,1	7,1	7,1

m.m.

Äldre anslag uppfört på statsbudgeten 2002	83,1	37,1				
Totalt för politikområde	42 196,2	41 203,6	39 592,9	40 654,4	40 460,8	39 787,4
Totalförsvaret						

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2004 års ekonomiska vårproposition (bet. 2003/04:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2005.

Regeringen redovisar i budgetpropositionen att den i proposition 2004/05:5 Vårt framtida försvar föreslår riksdagen ett nytt mål för politikområdet. Regeringen föreslår att målet, i avvaktan på en översyn av mål inom utgiftsområdet, skall vara att

- bidra till att hantera och förebygga kriser i vår omvärld,
- hävda vår territoriella integritet,
- försvara Sverige mot väpnat angrepp och
- värna civilbefolkningen och säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld.

Verksamhetsområde Det militära försvaret

Omfattning, utgiftsutveckling, mål samt genomförda insatser och resultatbedömning

Utskottet redovisar här var regeringen i budgetpropositionen anfört om omfattning, utgiftsutveckling, mål samt genomförda insatser och resultatbedömning (s. 18–52).

Propositionen

Det militära försvaret omfattar den verksamhet som bedrivs av Försvarsmakten och delar av den verksamhet som bedrivs av de totalförsvargemensamma myndigheterna. Dessa utgörs av Försvarets materielverk, Totalförsvarets forskningsinstitut, Försvarshögskolan, Totalförsvarets pliktverk och Försvarets radioanstalt. Vidare finansieras viss verksamhet utförd av frivilliga försvarsorganisationer, Svenska Röda Korset, Centralförbundet Folk och Försvar samt vissa mindre nämnder inom verksamhetsområdet.

Bedömning av operativ förmåga

Försvarsmaktens bedömning av förmågan till försvar mot väpnat angrepp är att förmågan är godtagbar. Vid ett försämrat omvärldsläge bedöms brister finnas inom områdena ledning, underrättelseinhämtning, logistik och helikopterunderstöd.

Försvarsmaktens bedömning av *förmågan att hävda vår territoriella integritet* är att den är godtagbar. Avsaknad av ett gemensamt operativt lednings- och övervakningssystem innebär vissa begränsningar.

Försvarsmakten bedömer att *förmågan att bidra till fred och säkerhet i omvärlden* är godtagbar och i enlighet med regeringens krav och ambitioner inom ramen för internationellt engagemang. Personalens och förbandens ökade internationella erfarenheter från såväl internationella insatser som internationell övningsverksamhet samt tillförsel av ny materiel har bidragit till att successivt utveckla och höja denna förmåga. Inom områdena ledningsmetodik, ledningssystem, materiel och utbildning behövs alltså fortsatt anpassning och utveckling.

Försvarsmaktens bedömning av *förmågan att stärka det svenska samhället* är att den sammantaget sett är god.

Beträffande *förmåga till anpassning* bedöms enligt Försvarsmakten möjligheten att på kort sikt (högst ett år efter regeringsbeslut) kunna utveckla förmågan att möta insatser av fjärrstridsmedel och begränsade lufttrörliga insatsstyrkor som godtagbar. Förmågan att på medellång sikt (inom fem år efter regeringsbeslut) efter beslut om anpassningsåtgärder kunna möta mer omfattande militära operationer anges vara godtagbar.

Regeringens analys och slutsats är att försvarsreformen inte i alla delar har kunnat genomföras i den takt och i den utsträckning som ursprungligen antogs. Regeringen vill dock understryka vikten av att riksdagens tidigare fattade beslut om det militära försvarets inriktning mot ett flexibelt insatsförsvär fullföljs. De brister som redovisats är i flera fall desamma som redovisades efter verksamhetsåret 2002. Dessa begränsningar finns bl.a. inom förmågan till ledning på operativ nivå, operativ logistik, underrättelseinhämtning samt uthållighet vid genomförande av operationer. Trots bristerna i genomförandet gör regeringen bedömningen att den operativa förmågan är godtagbar mot bakgrund av att omvärldsläget förbättrats ytterligare i Sveriges närområde.

När det gäller förmåga till väpnad strid på högre nivåer, har under 2003 denna till vissa delar kunnat höjas bl.a. genom en samlad slutövning med markstridskrafter och stabs- och ledningsövningar. Regeringen vill särskilt betona vikten av att förmågan att leda förband på högre nivåer kontinuerligt utvecklas då detta är en viktig och efterfrågad kompetens vid internationella insatser såväl på förbandsnivå som vid placering av stabsofficerare i multinationella staber.

Regeringen bedömer att förmågan till internationella insatser har fortsatt att utvecklas i en positiv riktning. Genom deltagande i bl.a. EU:s insats i Demokratiska Republiken Kongo, erhöles värdefulla kunskaper och erfarenheter avseende snabbinsatser. Utöver detta har Försvarsmaktens deltagande i internationell övningsverksamhet bidragit till utveckling av såväl insatsorganisationen som den operativa förmågan.

Förmågan att stärka samhället vid svåra påfrestningar är precis som förra verksamhetsåret god. Under 2003 har en omfattande samverkan med andra

myndigheter genomförts. Genom denna samverkan samt med erfarenheter från genomförda insatser har förmågan vidmakthållits på en god nivå.

Stridskrafternas utveckling

Operativ ledning och logistik består av Högkvarteret med stabsförband, Operativa insatsledningen (OPIL) med stabsförband samt operativ transportbataljon m.m. Vid förbanden har grundutbildning genomförts med goda resultat, och utbildningsmålen har i huvudsak nåtts.

Markstridskrafterna består av divisionsförband, armébrigadförband samt nationella skyddsstyrkor inklusive hemvärn.

Under 2003 har bl.a. följande förband utbildats:

- en reducerad artilleribataljon,
- delar av en divisionsluftvärnsbataljon,
- en reducerad jägarbataljon,
- tre reducerade mekaniserade bataljoner,
- delar av en underhållsbataljon och
- delar av en pionjärbataljon.

Under 2003 var utvecklingen av förband anmälda till internationella styrkeregister inklusive genomförandet av internationella insatser och utveckling av förband med hög beredskap i insatsorganisationen prioriterad.

Regeringen bedömer att de brister som Försvarmakten har redovisat avseende markstridsförbandens förmåga till största delen beror på brister i personalens antal eller utbildningsnivå. I huvudsak är båda dessa faktorer beroende av den omfattande omstrukturering som berör flertalet av förbanden.

Tidigare år har Försvarmakten redovisat påtagliga brister i förmågan att leda förband i högre nivåer. Regeringen bedömer att denna förmåga har ökat något och att den i dag i allt väsentligt är godtagbar. För att inte dessa brister i ledningen av förband i högre nivåer skall återkomma är det nu av stor betydelse att förmågan vidmakthålls och utvecklas genom flera övningar.

Sjöstridskrafterna har bestått av sex grundorganisationsförband samt 13 förband i insatsorganisationen. Under 2003 har bl.a. följande förband vidmakthållits:

- signalspaningsfartyget Orion,
- en marin underhållsbataljon,
- två ytstridsflottiljer,
- en minkrigsflottilj,
- en ubåtsflottilj och
- tre amfibiebataljoner.

Försvarmakten bedömer att förmågan hos de marina förbanden överlag är god. Den inriktning och de mål som sattes upp av regeringen för 2003 har i

huvudsak uppnått. Såväl ytstridsförbanden, amfibieförbanden som ubåtsförbanden har deltagit i internationell övningsverksamhet och i systemverifiering.

Enligt regeringens bedömning är tillståndet inom sjöstridskrafternas förband överlag gott och de flesta förband har en god utvecklingsprognos. Övningar har genomförts med gott resultat och inriktningen av sjöstridskrafterna i stort har följts och genomförts under verksamhetsåret. Sjöstridskrafternas materiella förnyelse har fortskridit som planerat.

I *luftstridskrafterna* har under 2003 bl.a. ingått tre stridsledningsbataljoner, en radarflygggrupp FSR 890, åtta flygbasbataljoner, fem divisioner JAS 39 Gripen, två divisioner JA 37 Viggen, en division AJS 37 Viggen, fyra centrala transport-flygdivisioner och två helikopterbataljoner.

Vid flygvapnets lednings- och underhållsförband har de uppsatta utbildningsmålen för basbataljon 04 och strilbataljon 04 i allt väsentligt nåtts.

Inom JAS 39-förbanden har utbildning av sex flygförare pågått under året. Utbildningen skulle ha avslutats under 2003 men har försenats i cirka ett halvår på grund av de ekonomiska neddragningarna. Mot bakgrund av de ekonomiska neddragningarna har omskolningsverksamheten under senare delen av året nedprioriterats till förmån för uppbyggnaden av SwAFRAP JAS 39 som rekryterats, bemannats och utbildats. Uppbyggnaden av SwAFRAP har krävt kraftfulla prioriteringar inte bara mot Gripenförbanden utan även gentemot övriga flygsystem.

Regeringen anser att det är positivt att uppbyggnaden av SwAFRAP JAS 39 skett och att den internationella övning som telekrigsförbandet SK 37 deltog i visade att förbandet kunde mäta sig internationellt. Det är dock oroväckande att uppbyggnad av SwAFRAP JAS 39 i kombination med exportstödsåtgärder och förseningar i leveransen av flygplan synes ha krävt prioriteringar gentemot såväl Gripenförband som andra flygsystem.

Enligt regeringen har 2003 varit ett år med flera tragiska olyckor inom helikopterförbandet. Regeringen kommer att nogsamt följa det fortsatta säkerhetsarbetet inom helikopterverksamheten.

Det går inte att göra en sammantagen bedömning av förmågan för helikopterbataljonerna då de är under fortsatt utveckling och inte skall vara operativa förrän 2008.

När det gäller *utvecklingen mot det nätverksbaserade försvaret* anser regeringen att det är väsentligt att denna utveckling sker tillsammans med andra myndigheter, kommuner och landsting. Genom detta kan förutsättningar skapas för att aktörer som verkar inom krishanteringsområdet höjer samhällets förmåga att samordnat hantera svåra kriser eller påfrestningar på samhället i fred, kris eller krig. Försvarsmaktens arbete inför detta har inletts.

Regeringens avsikt är att även fortsättningsvis successivt pröva Försvarsmaktens hemställningar om ytterligare steg i utvecklingen av utvecklingsprocesserna fram till systemdemonstratorerna 2005 och 2006. I detta arbete stöds Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) av Statskontoret.

Under 2003 skedde en nyrekrytering till *hemvärnet* med omkring 2 700 personer. Av dessa var ca 70 % under 35 år. Andelen kvinnor i hemvärnsförbanden har ökat till ca 15 %. Trots nyrekryteringen har hemvärnspersonalen i förbanden minskat från ca 54 900 till ca 52 500. Vidmakthållande och utveckling av hemvärnsförbanden har inte kunnat ske på planerat sätt. Kontraktstillsättningen inom hemvärnsförbanden har minskat under 2003.

Hemvärnets framtida numerär och uppgifter behandlas inom ramen för proposition 2004/05:5. Under 2003 har en minskning av hemvärnets personal skett. Detta kan ses som en anpassning till en framtida numerär. Enligt regeringen torde bemanningsgraden av de enskilda hemvärnsförbanden, och de regionala skillnaderna dem emellan, ha större betydelse. Regeringen ser det som positivt att medelåldern inom hemvärdet fortsätter att sjunka. Detsamma gäller ökningen av andelen kvinnor.

Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling

Under 2003 har Försvarmakten bl.a. *fått leverans av följande materielsystem*:

- en första leverans av JAS 39 C ur delserie 3,
- splitterskyddade stridsbåtar 90 HS,
- långvågsradio för ubåtskommunikation,
- helikopter 15 (i provisorisk utformning),
- kulspruta 90 B och
- 200 personterrängbilar.

Flera viktiga materielsystem är dessutom *under leverans* till Försvarmakten:

- ledningssystem för logistikbataljon som skall ingå i nordisk brigad, mekaniserad bataljon och pansarterrängbilsbataljon,
- skyddspaket till stridsfordon 90 avsedda för internationell tjänst,
- splitterskyddat trupptransportfordon, delserie 2,
- hårdmålsgranat Bonus till artilleriet och
- Luftvärnsrobotsystem 97 och underrättelseenhet 23.

Under året har implementeringen av Försvarmaktens *strategi för forskning och teknikutveckling*, den s.k. FoT-strategin, inriktats mot att stödja utvecklingen av det nätverksbaserade försvaret.

Regeringen bedömer att sambandet mellan Försvarmaktens forskning och teknikutveckling och dess operativa behov bör göras tydligare, där så är möjligt. Regeringen finner det positivt att Försvarmakten har ökat samverkan med den civila forskningen för att på så sätt ta till vara den civila tekniska och vetenskapliga utvecklingen och som har betydelse för Försvarmaktens forskning och teknikutveckling.

Det övergripande målet för *Sveriges internationella försvarsmaterielsamarbete* är att på ett resurseffektivt sätt säkerställa att Försvarsmaktens behov av materiel kan tillgodoses, så att Försvarsmakten skall kunna lösa sina uppgifter såväl nationellt som internationellt.

Som sista land ratificerade Italien under 2004 det s.k. sexnationersinitiativets ramavtal om åtgärder för att underlätta omstrukturering och drift av den europeiska försvarsindustrin genom Framework Agreement/Letter of Intent (FA/LOI), vilket därmed kom att träda i kraft för samtliga deltagande nationer. Ett flertal förslag till underavtal (genomförandebestämmelser) har förhandlats fram. Regeringen har beslutat att underteckna samtliga dessa underavtal.

Enligt regeringen är det ett viktigt framsteg för samarbetet inom ramen för FA/LOI att avtalen för harmonisering av militära krav respektive forskning och utveckling har börjat implementeras. Regeringen bedömer att samtliga underavtal inom FA/LOI kommer att vara undertecknade under 2004 och att implementeringen av dessa därmed kan påbörjas.

Såväl det gemensamma multilaterala materielsamarbetet mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige – benämnt NORDAC – som Sveriges bilaterala samarbete med dessa länder har fortsatt varit omfattande. Ett flertal projekt och arbetsgrupper har varit verksamma.

Det nordiska försvarsmaterielsamarbetet har fortsatt att utvecklas positivt och har varit värdefullt för länderna. Det är enligt regeringens mening av vikt att samarbetet med de nordiska länderna, såväl det gemensamma som det bilaterala samarbetet, ytterligare fördjupas och effektiviseras.

Sverige skall enligt regeringens mening fortsätta att utveckla sina *bilaterala samarbetsrelationer* inom försvarsmaterielområdet med betoning på våra viktigaste samarbetsländer. Särskilt betydelsefulla är våra relationer med USA och Storbritannien – inte minst med avseende på utvecklingen mot ett nätverksbaserat försvar. Inom det bilaterala materielsamarbetet med Storbritannien finns potential att samarbeta såväl inom materielcykelns tidigaste faser som i senare utvecklingskedan.

Behovet av *export* och internationellt materielsamarbete har blivit allt tydligare som ett medel att säkerställa försörjning av materiel och kompetens till det svenska försvaret, vilket motiverar ett ökande engagemang från Regeringskansliet och myndigheterna. Även möjligheter till civil s.k. spin-off och civila synergieffekter motiverar exportstödet. Stödet har bedrivits samordnat och aktivt från såväl Regeringskansliet som myndigheterna.

Regeringskansliet och myndigheterna skall fortsätta att utveckla formerna för exportstödet till försvarsindustrin. Med Försvarsmaktens operativa förmågebehov som grund bör exportmöjligheterna tidigt vägas in som en faktor i materielförsörjningen. Exportmöjligheterna bör också beaktas och lyftas fram vid deltagande i olika internationella forum, exempelvis inom ramen för EU:s försvarsbyrå (EDA) och inom FA/LOI.

Insatser

Beträffande *grundberedskapen* har Försvarsmakten under 2003 såväl med grundorganisationens resurser som med insatsorganisationen upprätthållit av regeringen beslutad beredskap. Särskilda beredskapskontroller och övningar har genomförts. Effekter av genomförd verksamhet har uppnåtts främst avseende förmåga att möta begränsade insatser, vidta skyddsåtgärder vid insatser mot civila och militära mål, möta intrång på vårt territorium, ingripa mot kränkningar samt avvisa säkerhetsshot.

Incidentberedskapen har upprätthållits med resurser ur grundorganisationen i enlighet med av regeringen ställda krav. Luft- och sjöbevakning samt stridsledning enligt IKFN har genomförts. Den begränsade tillgängligheten på bl.a. radarsystemet PS 870 har medfört att kraven på radartäckning för sjöövervakning tidvis inte kunnat uppfyllas.

Regeringen bedömer att Försvarsmakten med tillgängliga resurser upprätthållit beredskap för att upptäcka och ingripa mot kränkningar i enlighet med ställda krav.

Följande förband med *beredskap för internationella insatser* har under 2003 varit anmälda till internationella styrkeregister:

- två mekaniserade bataljoner,
- ett militärpolis kompani,
- ett ingenjörskompani med ammunitions- och minröjningsförmåga,
- en underhållsenhet,
- en underrättelsepluton,
- en televapentropp,
- en sjöminröjningsstyrka,
- ett korvettförband,
- ett ubåtsförband,
- ett transportflygförband samt
- ett spaningsflygförband.

Regeringen bedömer att beredskapen för internationella insatser har upprätthållits på en godtagbar nivå. I samband med att delar av ett förband har satts in i internationella insatser under 2003 och 2004 har det inte varit möjligt att, inom de givna ekonomiska ramarna, upprätthålla beredskap med återstående delar av förbanden. Tillgängligheten, uthålligheten och flexibiliteten bör ses över i dessa delar.

Inom samtliga samarbetsområden inom IPP där Försvarsmakten deltagit har utbytet till största delen varit gott och bidragit till att öka Försvarsmaktens internationella förmåga. I de flesta fall får detta effekt på utvecklingen och produktionen av nya förband, men i vissa fall kan erfarenheterna implementeras direkt i befintliga förband.

När det gäller resultatet av *genomförda internationella insatser* anför regeringen bl.a. följande.

En internationell fredsstyrka har funnits i *Kosovo* sedan juni 1999 och leds av Nato. Sverige har sedan hösten 1999 bidragit med trupp. Den svenska styrkan har under huvuddelen av året uppgått till ca 740 personer. Verksamheten i den svenska bataljonen i Kosovo har under året till stor del fokuserat på övertagandet av brigadledningsansvaret efter Finland. Den 1 november 2003 övertog Sverige ledningen av den multinationella brigaden, MNB (C).

Insatsen i *Makedonien* påbörjades den 31 mars 2003 och var den första EU-ledda militära krishanteringsinsatsen. Sverige deltog med stabsofficerare på olika nivåer och två övervakningsteam om ca 10 personer. Den totala operativa styrkan uppgick till 350 personer. Insatsen avslutades som planerat den 15 december 2003.

Sverige har sedan början av 2002 deltagit med trupp i den multinationella fredsstyrkan i *Afghanistan*. Det svenska bidraget har under året bestått av ungefär 40 personer med till största delen uppgifter inom civil-militär-samverkan.

Sverige har fr.o.m. mars 2002 haft två samverkansofficerare vid *United States Central Command*, (US Centcom) i Tampa, Florida. Regeringen bedömer att säkerheten för det svenska bidraget till Isaf förbättrats genom den insyn Sverige erhållit vid US Centcom.

Sverige har sedan juni 2003 deltagit i FN:s fredsbevarande mission (*Monuc*) *DR Kongo*. Sverige var det första västlandet att bidra med trupp till insatsen, och det svenska bidraget har varit en flygplatsenhet med ansvar för flygplatsen i Kindu i nord-östra DR Kongo. Insatsen i Monuc i DR Kongo var planerad till 12 månader. Flygfältsenheten kunde därför enligt plan avvecklas med mycket gott resultat i juni 2004.

Under våren 2003 beslutade EU att delta med en snabbinsatsstyrka i nord-östra DR Kongo med målet att stoppa övergrepp på civilbefolkningen, att förbättra den humanitära situationen och att ge stöd till FN:s ansträngningar samt till fredsprocessen i DR Kongo. Insatsen (*Operation Artemis*) var EU:s första snabbinsats och leddes av Frankrike. I enlighet med riksdagsbeslutet bestod det svenska bidraget av högst 100 personer ur specialförbandet som tjänstgjorde under drygt två månader. Insatsen rönt stor uppmärksamhet internationellt och ansågs som mycket lyckad. Vidare gav insatsen viktig erfarenhet av snabbinsatser och en förstärkt roll för Sverige inom EU/ESDP.

Försvarsunderrättelseverksamhet

Förmågan att följa, utnyttja och inrikta underrättelseproduktionen i vid mening har ytterligare stärkts.

Vid *Försvarets radioanstalt (FRA)* hade underrättelseproduktionen under våren 2003 en stark fokusering mot Irak för att sedan övergå till normal verksamhet inom etablerade rapporteringsområden. Sveriges internationella engagemang har dock höjt kraven på snabb anpassning till förändringar i uppdragsgivarnas prioriteringar. Tonviktsförskjutningen mot nya hot fortsätter. Svårigheten att inhämta relevant kommunikation försvårar alltjämt bevakningen av vissa prioriterade frågor. Ett problem som under 2003 alltmer accentuerats är bristen på råmaterial, dvs. inhämtade signaler.

För att öka produktionen till stöd för Försvarsmaktens internationella insatser har den flygburna signalspaningen (S 102 B) även under 2003 i ökande omfattning inriktats mot Balkan.

Inom *Försvarsmakten* leds underrättelsefunktionen av den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten (MUST). Under 2003 har MUST tagit fram underlag för Försvarsmaktens beredskap, operativa verksamhet och förbandsutveckling samt för insatsorganisationens utveckling och materiell förnyelse.

Arbete med förberedelser för internationella insatser har utförts liksom stöd till svenska förband i utlandsstyrkan. Bedömningar kring säkerhetshotet och utbildning för att förbättra säkerhetsskyddet har varit en del av detta. Underlag inför nya möjliga insatser har tagits fram.

Regeringen konstaterar att Sveriges deltagande i internationella insatser medför ett ökat behov av underrättelser avseende såväl militära som politiska, socioekonomiska, säkerhets- och terrorismrelaterade förhållanden.

Utvecklingen inom telekommunikationsområdet är mycket snabb. Det breda kommersiella utbudet av olika produkter innebär utmaningar för signalspaningen. Bristen på råmaterial beror till mycket stor del på att endast eterburen kommunikation får inhämtas av FRA.

Försvarsmaktens ökade deltagande i internationella insatser medför ett ökat behov av deltagande från FRA på flera områden.

Utskottet

Utskottet har inget att erinra mot vad regeringen redovisat beträffande omfattning, utgiftsutveckling, mål samt genomförda insatser och resultatbedömning av det militära försvaret.

Inriktning av det militära försvaret under 2005

Utskottet behandlar/redovisar här vad regeringen har redovisat om inriktningen av verksamheten under år 2005 av det militära försvaret (s. 52–59).

Propositionen

I proposition 2004/05:5 föreslår regeringen vilka krav på operativ förmåga som skall gälla för Försvarsmakten och bedömer där också att det militära försvaret inom ramen för sin huvuduppgift, förmågan att kunna föra väpnad strid, skall uppnå denna förmåga och genomföra de insatser som även krävs. Nedan följer regeringens bedömning av vilken inriktning för 2005 som i övrigt bör gälla för Försvarsmaktens verksamhetsgrenar.

Stridskrafternas utveckling

Under 2005 bör utbildnings- och övningsverksamheten inriktas mot att öka förmågan att verka med behovssammansatta styrkor inom ramen för samordnade insatser. Härvid bör särskilt uppmärksammas arbetet med att *bidra till och utveckla EU:s snabbinsatsförmåga*.

Förmågan att samverka med civila myndigheter bör vara fortsatt hög. Utvecklingen av förband, kompetens och förmåga bör ske samordnat och inom ramen för utvecklingen mot ett försvar på nätverksbaserad grund och en ökad internationell förmåga såväl kvalitativt som kvantitativt.

Avveckling av förband och personal bör fullföljas snarast och genomföras skyndsamt.

Det *svenska bidraget till internationella styrkeregister* bör successivt utvecklas mot en *högre ambitionsnivå* avseende förband, beredskapstider och uthållighet. Utgångspunkt bör vara de kapacitetsmål som är fastställda i EU Headline Goal 2010.

Särskilda åtgärder bör vidtas för att säkerställa rekryteringen av totalförsvarspliktiga till internationella insatser.

Inriktningen för *operativ ledning och logistik* under 2005 bör vara att inleda de av riksdagen beslutade reduktionerna inom grund- och insatsorganisationen.

Under 2005 kommer påbörjandet av omstruktureringen att vara en viktig uppgift för Försvarsmaktens centrala ledning. Den Operativa insatsledningens (OPIL) samlokalisering till Uppsala och kommande reduceringar av den centrala ledningen är andra förutsättningar i arbetet.

Inriktningen för *markstridskrafterna* under 2005 bör vara att inleda de av riksdagen beslutade reduktionerna inom grund- och insatsorganisationen. Organisationens av snabbinsatsstyrkan skall påbörjas.

Utbildningen bör inriktas mot att öka förmågan till väpnad strid i sammansatta och integrerade förband. Enligt vad som redovisats tidigare har förmågan att leda högre förband förstärkts genom övningsverksamhetens goda resultat. Regeringen anser att det är viktigt att Försvarsmakten fortsätter denna utveckling för att stärka förmågan att leda högre förband. Det är inte minst viktigt i ett internationellt perspektiv. Övningar med inslag av gemensamma operationer, dvs. övningar med flera stridskrafter, är även fortsättningsvis av stor vikt.

Den viktigare materielltillförseln för arméstridskrafterna under 2005 består av leveranser av pansarterrängbil 202/203 och måldetekterande artillerigranat (Bonus). Under 2005 planeras att utvecklingen av den moderniserade och dumperiserade versionen av haubits 77 påbörjas. Anskaffning är dock inte planerad förrän tidigast 2008.

Inriktningen för *sjöstridskrafterna* under 2005 bör vara att inleda de av riksdagen beslutade reduktionerna inom grund- och insatsorganisationerna samt prioritera utbildnings- och övningsverksamheten. Planeringen inför utvecklandet av förband med snabbinsatsförmåga är i detta avseende av särskild vikt.

Regeringen anser att det är av vikt att det fortsatt bedrivs tillämpade övningar med behovssammansatta styrkor. Vidare bör förbanden ha en god incidentberedskap. På motsvarande sätt anser regeringen att internationella övningar med förband anmälda till internationella styrkeregister bör ges stor vikt.

Den materiella förnyelsen i insatsorganisationen kommer fortsatt att omfatta bl.a. halvtidsmoderniseringen av minröjningsfartyg typ Landsort. Arbetet med att utveckla ett nytt torped-, min- och sensorsystem (TMS) fortsätter.

Inriktningen för *luftstridskrafterna* under 2005 bör vara att inleda de av riksdagen beslutade reduktionerna inom grund- och insatsorganisationen. Planeringen inför utvecklandet av förband med snabbinsatsförmåga är av särskild vikt. Inriktningen för luftstridskrafterna i övrigt innebär i huvudsak följande.

Vidareutvecklingen av Gripensystemet bör fortsätta, liksom den materiella utvecklingen med bl.a. tillförandet av JAS 39 C/D-plan. Utvecklingen av förmågan att genomföra precisionsbekämpning bör fortsätta. SwAFRAP bör prioriteras avseende materiel, utbildnings- och övningsverksamhet. Luftstridskrafterna bör fortsätta att delta i såväl multinationell som bilateral övningsverksamhet i syfte att förbättra Försvarmaktens samlade förmåga, främst på högre konfliktnivåer. Övningar på högre taktisk nivå bör genomföras. I ordinarie utbildning bör grundläggande förmåga att delta i internationella insatser skapas, dels genom nationell utbildning, dels genom medverkan i internationella övningar.

Som regeringen tidigare har anmält till riksdagen är *helikopterförbanden* inne i en period med stora förändringar. Detta präglar förbanden, deras utveckling och förmåga i det korta perspektivet. Inriktningen av helikopterförbanden under 2005 bör fortsatt vara att utveckla helikopterbataljonen, med mark- och sjöoperativinriktning. Helikopterbataljonen fortsätter införandet av helikopter 14 och helikopter 15. Mot bakgrund av det begränsade antalet helikoptrar måste en prioritering ske mellan helikopterbataljonens uppgifter.

Parallellt med anskaffningen kommer merparten av de befintliga helikoptersystemen och helikoptrarna att avvecklas.

När det gäller olika frågor som rör Försvarmaktens *personalförsörjning* anför regeringen bl.a. följande.

Regeringen anser att det är av vikt att volymen *totalförsvarspliktiga* redan under 2005 anpassas till den insatsorganisation som regeringen föreslår i proposition 2004/05:5 Vårt framtida försvar. Den föreslagna totalförsvarspliktsvolymen, som bedöms uppgå till ca 10 000 inryckande, förutsätter att de mest motiverade uttas till tjänstgöring.

Regeringen avser att ge Försvarsmakten och Krisberedskapsmyndigheten i uppdrag att redogöra för hur uppgifterna för de *frivilliga försvarsorganisationerna* och behovet av frivillig personal bör se ut i framtiden.

Totalförsvarets pliktverk är i högre utsträckning än övriga myndigheter totalförsvarets ansikte mot det övriga samhället då kontakterna med allmänheten är omfattande under mönstrings- och inskrivningsprocessen. Myndigheten skall därför intensifiera sitt arbete tillsammans med Försvarsmakten för att motverka ogynnsamma attityder och säkerställa att alla ungdomar, oaktat kön, etnisk tillhörighet och sexuell läggning m.m., känner sig välkomna och respekterade.

Både *Försvarshögskolan* och *Försvarsmaktens skolor* har en speciell roll i det att de utbildar och formar officerare och chefer inom totalförsvaret. Regeringen bedömer att ledarskapet är avgörande för att skapa en arbetsmiljö som främjar jämställdhet och ökad mångfald och där alla ges samma utvecklingsmöjligheter. Det är viktigt att chefer inom det militära försvaret får tillräckliga kunskaper om jämställdhets- och diskrimineringsfrågor för att kunna bli goda ledare i arbetslivet. Det är därför nödvändigt att Försvarsmakten och Försvarshögskolan verkar för att bidra till detta.

Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling

Under 2005 bör materielförsörjningen inriktas mot en förbättrad handlingsfrihet, en utvecklad styrning, en påbörjad framtagning av ett fördjupat underlag avseende nischer, en fördjupning av inriktningen för internationella samarbeten, en fortsatt utveckling av vissa materielprojekt, en vidareutveckling av samarbetsformer som ger ytterligare möjligheter till synergieffekter med civil teknik samt en utveckling av formerna för exportstöd.

Vidare bör frågan om ett eventuellt utnyttjande av industrin som s.k. systemhus, liksom industrins framtida roll avseende drift, underhåll och avveckling beredas under 2005.

För att stärka styrningen av materielförsörjningen och kunna tillhandahålla kompetens inom områdena internationella samarbeten, export och försvarsindustriella analyser bör under 2005 en analys- och ledningsstödsresurs organiseras vid Försvarets materielverk. Denna resurs bör anslagsfinansieras.

Inriktningen för avvecklingen av överskottsmateriel är att denna bör ske på det mest ekonomiskt fördelaktiga sättet. Anläggningar som inte behövs i insatsorganisationen bör avvecklas.

Regeringen menar att *materielförsörjningen*, inkluderande Försvarsmaktens anslag för forskning och teknikutveckling, bör inriktas i enlighet med den samlade *materielförsörjningsstrategi* som redovisas i proposition 2004/05:5.

För 2005 innebär detta beslut bl.a. att ett eventuellt ökat utnyttjande av den inhemska industrin i materielförsörjningen bör studeras närmare. Det gäller såväl möjligheterna att låta industrin ta en större roll avseende systemintegration, bilda s.k. systemhus, som att låta industrin ta ett mer omfattande ansvar för underhåll, drift och avveckling.

Materiel som inte behövs för att uppfylla de långsiktiga kraven på operativ förmåga och kompetenser skall avvecklas. Avvecklingen bör ske på det sätt som är mest ekonomiskt fördelaktigt.

Försvarsmaktens *anläggningsförsörjning* bör anpassas efter beredskapsbehoven. Anläggningar som inte behövs i insatsorganisationen bör avyttras. Enligt regeringens uppfattning är det viktigt att avvecklingen sker kostnadseffektivt.

Insatser

Försvarsmakten bör ingripa mot *kränkningar av svenskt territorium*.

Sverige bör under 2005 kunna delta i *fredsfrämjande insatser*, i första hand med resurser och förband som har anmälts eller kan komma att anmälas till internationella styrkeregister. Förmågan att delta i fredsfrämjande insatser över hela skalan bör öka både kvalitativt och kvantitativt.

I enlighet med regeringens förslag i proposition 2004/05:5 skall Försvarsmakten ha förmåga att upptäcka och avvisa alla former av kränkningar av svenskt territorium. Förmågan att snabbt kunna öka denna förmåga bör finnas i anslutning till akuta kriser. Därutöver bör förmågan att upptäcka och avvisa säkerhetshot samt att tidigt kunna upptäcka NBC-insatser i närområdet vidmakthållas.

För att få ett starkare genomslag för de förändrade krav som ställs kommer *regeringen inte längre att ställa krav i termer av anpassningsförmåga*, utan i stället styra i termer av beredskap och krav på flexibilitet och utveckling. Mot bakgrund av de delvis förändrade kraven på operativ förmåga i proposition 2004/05:5 har regeringen uppdragit åt Försvarsmakten att se över beredskapssystemet.

Beträffande *grundberedskapen* anser regeringen att resurser ur grundorganisationen jämte delar ur insatsorganisationen bör ha beredskap för att möta de hot som kortsiktigt kan uppstå i rådande omvärldsläge. Beredskap för ingripande mot kränkningar av svenskt territorium bör finnas med kraftsamling till tider och områden där risken för kränkningar är som störst.

Försvarsmaktens förmåga till internationella insatser är i flera avseenden styrande för insatsorganisationen och myndighetens framtida utformning i övrigt. Den ställer krav på interoperabilitet, personell tillgänglighet, förmåga till väpnad strid, uthållighet och tillgång till strategisk transportförmåga. Försvarsmakten skall bidra till att förebygga och hantera kriser i Europa och globalt. Förmågan skall även medge svensk ledning av multinationella förband. Försvarsmakten skall kunna verka i hela skalan av fredsfrämjande uppgifter från förtroendeskapande, konfliktförebyggande och fredsbevarande

uppgifter till fredsframtvingande operationer, och i vissa fall även stöd till humanitära insatser.

Regeringens ambition att kvantitativt och kvalitativt höja *Sveriges förmåga att delta i fredsfrämjande insatser* över hela skalan bör ses i detta ljus. Svenskt deltagande i nya insatser kan därför komma att bli aktuella under budgetåret.

Kostnaderna för de internationella insatserna har under året varit fortsatt höga i relation till t.ex. mängden personal i bidragen. Med anledning av detta vill regeringen understryka vikten av att de ytterligare resurser som 2005 tillförs för internationella insatser kan omsättas i ökade bidrag till operationernas genomförande.

Det svenska bidraget till *Kfor i Kosovo* omfattar ett skyttekompani, underrättelsefunktioner och stabsofficerare, motsvarande ca 330 personer. Nato har beslutat om att under året återuppta utredningen av ett s.k. stridsgruppskoncept för styrkan *Kfor i Kosovo*. Det svenska bidraget är i sin nuvarande utformning väl anpassat för denna organisationsförändring. Sammantaget innebär det ett för svensk del oförändrat bidrag under 2005.

Insatsen *Althea i Bosnien-Hercegovina* beräknas pågå i två år, vilket medför att 2005 blir det första helår som den hittills största EU-gemensamma insatsen med både civila och militära verksamheter sätts på prov.

Inriktningen är att det svenska bidraget till *Isaf i Afghanistan* skall vara av långsiktig karaktär, och det planeras därför att finnas på plats under hela 2005.

Inriktningen är att det svenska bidraget till *Unimil i Liberia* på ett förstärkt mekaniserat skyttekompani på ca 240 man skall fortsätta även under 2005. Regeringen avser återkomma till riksdagen med en proposition om svenskt deltagande i Liberia.

Försvarsunderrättelseverksamhet

Ominriktningen av underrättelseverksamheten mot strategiska underrättelser av relevans för utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiken bör under 2005 fortsätta. Försvarsunderrättelseverksamheten bör också vidareutvecklas för att stärka förmågan att bidra till det internationella samarbetet, särskilt avseende det stöd som kan lämnas till EU. Ytterligare ansträngningar att stödja svensk trupp och personal i fredsfrämjande och andra internationella insatser bör göras. Mot bakgrund av de säkerhetspolitiska förändringarna under de senaste åren bör formerna för underrättelsetjänsten ytterligare genomlysas.

Den tyngdpunktsförskjutning som skett från traditionell militär förvarning och heltäckande operativ och taktisk förvarning mot strategiska och icke-militära underrättelser och den vidgade hotbilden bör fortsätta.

Regeringen gör också bedömningen att de djupgående förändringar som skett under de senaste åren avseende både den säkerhetspolitiska miljön och den tekniska utvecklingen motiverar en anpassning av den lagstiftning som reglerar förutsättningarna för försvarsunderrättelsemyndigheterna. Ny lag-

stiftning avseende underrättelseinhämtning och andra aspekter av underrättelseverksamheten är under beredning.

Mot bakgrund av de ovan angivna förändringarna och de krav som de ställer på en väl fungerande underrättelsetjänst bör också formerna för den svenska underrättelsetjänsten genomlysas. Därutöver ställer det intensifierade internationella underrättelsesamarbetet nya krav på försvarsunderrättelseverksamheten. Inte minst innebär stödet till EU:s framväxande förmåga inom ramen för GUSP och ESFP att försvarsunderrättelseverksamheten måste utvecklas för att bättre svara mot dessa nya och föränderliga behov.

Utskottet

Utskottet har inget att erinra mot vad regeringen redovisat beträffande inriktningen av verksamheten under 2005 av det militära försvaret.

Verksamhetsområdet Det civila försvaret

Utskottet behandlar/redovisar här vad regeringen har redovisat om Det civila försvaret.

Omfattning, utgiftsutveckling, mål samt genomförda insatser och resultatbedömning

Propositionen

Målet för verksamhetsområdet 2003 mot vilket resultatbedömningen har gjorts är att värna civilbefolkningen, trygga en livsnödvändig försörjning, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp, att bidra till fred och säkerhet i omvärlden samt att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred.

Personalresurserna för elförsörjning vid höjd beredskap har förstärkts genom att civilpliktiga har utbildats för reparation av ställverk och kraftledning samt till kraftverksoperatörer. Genom utbildning och övning har kompetensen hos den särskilda beredskapspolisen bibehållits och den kommunala räddningstjänstens förmåga vid höjd beredskap har stärkts, bl.a. genom utbildning av räddningsmän och ammunitionsröjare. De frivilliga försvarsorganisationernas verksamhet har bl.a. inneburit att ytterligare kompetens tillförts samhället.

Investeringar och underhåll av befintlig materiel och anläggningar har stärkt samhällets förmåga inom el-, tele- och transportsektorerna vid höjd beredskap. Möjligheterna att kunna starta produktion och distribution av el i öar, s.k. ö-drift, till dess att det nationella nätet åter är i funktion efter ett långvarigt elavbrott har förbättrats. Därtill har reparationsberedskapen förbättrats och driftscentraler säkrats.

Den samlade förmågan inom det civila försvaret *bedöms av Krisberedskapsmyndigheten* som godtagbar. På samverkansområdesnivå bedöms förmågan inom det civila försvaret som godtagbar i samtliga fall. En förutsättning för att kunna hantera ett väpnat angrepp är att ansvariga myndigheter, vid ett förändrat omvärldsläge, vidtar åtgärder som stärker förmågan. Majoriteten av aktörerna inom det civila försvaret bedöms ha tillfredsställande möjligheter att under en anpassningsperiod hinna bygga upp den kompetens och den infrastruktur som behövs för att möta ett militärt angrepp. Bedömningen förutsätter att medel tillförs verksamheten under anpassningsperioden.

Regeringen anser att förmågan inom det civila försvaret som helhet var tillfredsställande vid utgången av 2003. Av särskild betydelse är att det här är fråga om en förmåga som behövs först efter en anpassningsperiod.

Krisberedskapsmyndigheten har varit verksam under två år. I slutet av 2003 fick myndigheten uppgiften att ansvara för utbyggnad, drift och förvaltning av det gemensamma radiokommunikationssystemet för skydd och säkerhet (RAKEL). Detta innebär att en delvis ny etableringsfas påbörjades under andra halvåret 2003.

Regeringen bedömer att Krisberedskapsmyndigheten har uppfyllt ställda mål för verksamheten. Genom de aktiviteter som genomförts har förutsättningar skapats för att successivt kunna höja förmågan både hos myndigheten och hos andra aktörer inom krishanteringssystemet.

Styrelsen för psykologiskt försvar har deltagit i arbetet i två samverkansområden, Teknisk infrastruktur respektive Områdesvis samordning, samverkan och information. Styrelsen har administrerat *Medierådets* verksamhet. Medierådet är ett samarbetsorgan som skall verka för att den privata och offentliga sektorn har en gemensam syn på behovet av säkerhet, beredskap, krishanteringsförmåga och samverkan. Styrelsen har under året publicerat den årliga opinionsstudien "Opinion 2003". En sådan studie har genomförts regelbundet sedan 1952. Opinionsstudierna är ett viktigt komplement till bilden av befolkningens syn på samhället, säkerhetspolitiken, totalförsvaret, försvarsviljan samt upplevelse av hot mot bakgrund av förändringar i omvärlden. En studie om hur några större svenska tidningar rapporterade krigsskeendet i Irak under några veckor våren 2003, "Ett gott krig eller en ond opinion", har publicerats. Styrelsen har vidare administrerat verksamheten i *Totalförsvarets informationsråd*. Under 2003 har arbetet med regeringens uppdrag att skapa en *informationsbank* på Internet om *M/S Estonias haveri* varit omfattande. En första version publicerades på Internet den 1 september 2004.

Regeringen framhåller att Styrelsen för psykologiskt försvars tidigare insatser inom området massmedieberedskap var inriktade på att följa, och vid behov stödja, *public service*-företagens beredskapsplanläggning. Från och med 2003 har styrelsens arbete delvis en ny inriktning. Myndighetens angrepps- och synsätt har såväl koncentrerats som breddats. Koncentrationen i sig innebär att ett antal mer inriktade studier har planlagts under året för att genomföras under 2004. Syftet med arbetet är att kartlägga medieföretagens roll och förutsättningar i det nya krishanteringssystemet.

Regeringen bedömer att styrelsen har uppfyllt ställda mål för verksamheten.

Utskottet

Utskottet har inget att erinra mot vad regeringen redovisat beträffande omfattning, utgiftsutveckling, mål samt genomförda insatser och resultatbedömning av det civila försvaret.

Det civila försvarets inriktning under 2005

Utskottet behandlar i detta avsnitt vad regeringen redovisat om det civila försvarets inriktning under 2005.

Propositionen

Åtgärder som genomförs för att stärka samhällets förmåga att hantera svåra påfrestningar i fred förbättrar också förmågan för *det civila försvaret*. Inriktningen av den verksamhet som i huvudsak stärker samhällets förmåga att hantera svåra påfrestningar på samhället i fred redovisas under verksamhetsområdet *Svåra påfrestningar*.

Områden av stor betydelse är el-, tele- och informationssäkerhet samt skydd mot CBRN-händelser (kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära händelser). Krisberedskapsmyndigheten har en viktig roll att prioritera och samordna den verksamhet som genomförs inom verksamhetsområdena Det civila försvaret respektive Svåra påfrestningar för att få ut största totala effekt på samhällets samlade förmåga.

Regeringen anser att en utvecklad samverkan mellan offentlig sektor och näringsliv är en viktig del av strukturen för krishantering. Regeringen ser därför näringslivssamverkan som en viktig del i *Krisberedskapsmyndighetens* arbete med att stärka samhällets krishanteringsförmåga.

Under perioden fram till 2010 kommer Krisberedskapsmyndigheten att arbeta för att skapa en tydligare koppling mellan forskning, utveckling och övrig utbildningsverksamhet. Regeringen har uppdragit åt Krisberedskapsmyndigheten i regleringsbrevet för år 2004 att redovisa hur forskning inom myndighetens verksamhetsområde har initierats samt redovisa former för planering, uppföljning och utvärdering. Denna redovisning skall utgöra grund för fortsatt utveckling av myndighetens uppgifter inom forskningsområdet.

Syftet med massmedieföretagens beredskap är att förebygga och minska sårbarheten i produktion och distribution samt skapa en sådan säkerhet och förmåga till krishantering att samhällets behov av information och fri opinionsbildning kan tillgodoses i alla situationer. I december 2003 gav regeringen *Styrelsen för psykologiskt försvar* i uppdrag att kartlägga hur medieföretagen inom privata sektorn, främst de stora och medelstora företagen, och *public service*-företagen ser på hot, risker och sårbarhet. Kartläggningen skall

omfatta såväl producerande som distribuerande företag och redovisas senast den 31 januari 2005.

Styrelsen skall slutföra arbetet med upprättandet av en informationsbank avseende M/S Estonias haveri. Vidare skall en ny opinionsstudie genomföras om befolkningens syn på samhället, säkerhetspolitiken, totalförsvaret, försvarsviljan samt upplevelse av hot mot bakgrund av förändringar i omvärlden.

Utskottet

Utskottet har inget att erinra mot vad regeringen redovisat beträffande *inriktningen av verksamheten år 2005* för det civila försvaret.

Budgetförslag för politikområdet Totalförsvaret

Utskottet behandlar i det följande vad regeringen i budgetpropositionen har anfört om beredskapskredit för totalförsvaret och anslagen m.m. för totalförsvarsändamål.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen

- *godkänner* regeringens förslag om en *beredskapskredit* (punkt 1),
- *godkänner* regeringens förslag till *investeringsplan* för *Försvarsmakten* (punkt 2),
- *godkänner* regeringens förslag till *investeringsplan* för *Försvarets materielverk* (punkt 4),
- *bemyndigar* regeringen att låta Försvarets materielverk disponera en *kredit* om högst 25 miljarder kronor (punkt 5).

Beredskapskredit för totalförsvaret

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret på högst 40 000 000 000 kr för 2004, om krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden föreligger. Regeringen anser att ett motsvarande bemyndigande, avseende samma belopp, bör lämnas för 2005. Beredskapskrediten skall säkerställa att en nödvändig beredskaphöjning inte förhindras eller fördröjs därför att regeringen inte disponerar nödvändiga betalningsmedel. Om beredskapskrediten utnyttjas avser regeringen att återkomma till riksdagen med redovisning av behovet av medel för den fortsatta verksamheten.

Utskottet

Enligt regeringsformens 9 kap. om finansmakten (3 §) skall riksdagen vid budgetregleringen beakta behovet under krig, krigsfara och andra utomordentliga förhållanden av medel för rikets försvar. Beredskapskrediten skall säkerställa att en nödvändig beredskaphöjning – eller andra åtgärder som behövs för att förstärka Sveriges försvarsberedskap – inte förhindras eller fördröjs på grund av att regeringen inte disponerar erforderliga medel.

Utskottet föreslår därför att riksdagen bifaller regeringens förslag till beredskapskredit för totalförsvaret.

Anslagen inom politikområdet Totalförvar

Anslag 6:1 Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.

Propositionen

Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	21 598 580	Anslagssparande	189 247
2004	Anslag	21 673 554 ¹	Utgiftsprognos	21 361 773
2005	Förslag	22 125 249		
2006	Beräknat	21 425 756 ²		
2007	Beräknat	19 909 980 ³		

¹ Inklusivt av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005.

² Motsvarar 21 198 110 tkr i 2005 års prisnivå.

³ Motsvarar 19 364 219 tkr i 2005 års prisnivå.

Anslaget omfattar utbildnings- och övningsverksamhet för utvecklingen av insatsorganisationen, planering m.m., insatser samt försvarsunderrättelseverksamhet. Under anslaget finansieras den fredsfrämjande verksamhet med trupp utomlands som Försvarsmakten genomför efter beslut av regeringen. Vidare finansierar anslaget Sveriges del av de gemensamma kostnader som kan komma att uppstå i samband med EU-ledda internationella insatser. Under anslaget beräknas belopp för de frivilliga försvarsorganisationernas utbildningsverksamhet, liksom för deras verksamhet i Estland, Lettland, Litauen, Polen och Ryssland. Anslaget finansierar vidare åtgärder för att främja den svenska försvarsindustrins exportverksamhet, Försvarsmaktens säkerhetsfrämjande samarbete med Estland, Lettland och Litauen samt avveckling av materiel. Anslaget är till sin helhet hänförligt till verksamhetsområdet Det militära försvaret. Prognosen för 2004 innebär att ett anslagssparande uppstår. Detta beror i huvudsak på regeringens beslut om utgiftsbegränsningar.

Härledning av anslagsnivån 2005–2007 för 6:1 Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004 ¹	21 673 554	21 673 554	21 673 554
Förändring till följd av:			
Pris & löneomräkning ²	239 795	475 122	857 401
Beslut	0	-1 025 096 ³	-3 128 366 ⁴
Överföring till/från andra anslag	211 900	302 176	507 391
Förslag/beräknat anslag	22 125 249	21 425 756	19 909 980

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

³ Motsvarar 1 miljard kronor i 2004 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 3 miljarder kronor i 2004 års prisnivå.

Regeringen har i förhållande till 2004 beräknat anslaget enligt följande.

I enlighet med inriktningen om förslaget om sänkningen av ramen för utgiftsområdet i prop. 2004/05:5 har anslaget genom beslut minskats med 1 miljard kronor 2006 och 3 miljarder kronor 2007.

Innevarande år uppgår anslagsposten för de *fredsfrämjande truppinsatserna* till drygt 1 200 miljoner kronor. I enlighet med vad regeringen i prop. 2004/05:5 framhållit om ambitionsnivån för de fredsfrämjande truppinsatserna har anslaget ökats med 200 miljoner kronor 2005, 300 miljoner kronor 2006 och 500 miljoner kronor 2007. Beloppen har tidigare beräknats under anslaget 6:2 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling*. Anslaget har fr.o.m. 2005 ökats med 12,6 miljoner kronor som tidigare beräknats under anslaget 6:9 *Stöd till frivilliga försvarsorganisationer*.

Anslaget har fr.o.m. 2005 minskats med 0,7 miljoner kronor för att delvis finansiera Nationellt centrum för erfarenhetsåterföring från olyckor (NCO) som beräknas under anslaget 7:4 *Samhällets skydd mot olyckor*.

Till sist har anslaget minskats med 12 miljoner kronor fr.o.m. 2006 som i stället beräknas under anslaget 7:1 *Kustbevakningen*.

Motionerna

I *motionerna 2004/05:Fö248 – delvis (m kommitté), 2004/05:Fö253 – delvis (c kommitté) samt 2004/05:Fö254 – delvis (kd kommitté)* anser motionärerna att Sverige bör öka sin förmåga att medverka i internationella operationer och aktivt delta i uppbyggnaden av EU:s nya snabbinsatsstyrkor. Sverige skall på sikt kunna bidra med en egen stridsgrupp i enlighet med EU:s rekommendationer.

Risken att omställningskostnaderna är underskattade liksom att den önskade utvecklingen inte ryms inom angiven ram innebär att motionärerna förordar en väsentligt mindre besparing på det militära försvarets anslag (6.1 och 6.2) än regeringen. Det militära försvaret bör således utvecklas på en högre nivå än vad regeringen föreslår. Anslagen 6.1 *Förbandsverksamhet, beredskap och internationella insatser m.m.* och 6.2 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* bör därför tillsammans ökas med 400 000 000 kr utöver regeringens förslag. Någon fördelning mellan de två anslagen görs ej av motionärerna.

I *motion 2004/05:Fö213 av Christin Hagberg och Fredrik Olovsson (båda s)* erinrar motionärerna om att riksdagen våren 2004 beslutade ge regeringen i uppdrag att se över hur öppenhet kring hovets ekonomiska förhållande skall öka. Detta uppdrag bör enligt motionärerna utökas med att också se över frågan om att öppet redovisa de resurser som Försvarsmakten använder vid hovets olika aktiviteter. Det handlar bl.a. om högvakten, firande av olika högtider, kungafamiljens födelsedagar, medverkan vid nationaldagsfirande

och liknande. I dag betraktar Försvarsmakten dessa verksamheter som en del av dess informations- och PR-verksamhet och redovisar inte kostnaderna för detta separat.

Utskottet

Utskottet bedömer (bl.a. i yttrande 2004/05:FöU1y) att den ekonomiska ramen för utgiftsområde 6 Försvaret samt beredskap mot sårbarhet successivt kan minskas med 3 miljarder kronor. Reduceringen av ramen bör ske stegvis under perioden 2005–2007. Utskottets ställningstagande till regeringens förslag till successiv reduktion av försvarsutgifterna för treårsperioden behandlas även i utskottets betänkande 2004/05:FöU4 Sveriges försvarspolitik 2005–2007. Utskottet konstaterar att regeringens budgetförslag för år 2005 ligger i linje med de föreslagna ekonomiska riktlinjerna för treårsperioden.

I de tre motioner som föreslår en ökning av de två anslagen 6:1 och 6:2 med sammanlagt 400 miljoner kronor förutsätts en *uppräknings* av utgiftsområdet med samma belopp, dvs. en högre utgiftsram än den regeringen har förslagit för år 2005. Förslagen bygger inte på en omfördelning från andra anslag inom utgiftsområdet och inom den av riksdagen beslutade ekonomiska ramen.

Utskottet avstyrker sålunda *motionerna 2004/05:Fö248 – delvis (m kommitté), 2004/05:Fö253 – delvis (c kommitté) samt 2004/05: Fö254 – delvis (kd kommitté)* såvitt avser en uppräknings av anslaget 6.1 Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m. Utskottet föreslår att riksdagen bifaller regeringens förslag till anslag.

I *motion 2004/05:Fö213 av Christin Hagberg och Fredrik Olovsson (båda s)* förslås att Försvarsmakten redovisar sina kostnader i samband med hovets olika aktiviteter. Utskottet erinrar om att Försvarsmakten – utöver ett stöd till hovet – även medverkar i övrig statsceremoniell verksamhet. Högvaktstjänsten är även en del i Försvarsmaktens insatsberedskap. Försvarsmakten lämnar även i övrigt stöd till statliga myndigheter, kommuner, landsting och enskilda. Någon särskild kostnadsredovisning för dessa aktiviteter lämnas inte till riksdagen. Utskottet finner inte att något behov av en särskild redovisning av stödet till hovet är påkallat. Motionen avstyrks därför.

Anslag 6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling

Propositionen

Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	19 350 439	Anslagssparande	2 050 603
2004	Anslag	18 391 147 ¹	Utgiftsprognos	17 107 311
2005	Förslag	17 391 059		
2006	Beräknat	17 864 976 ²		
2007	Beräknat	18 669 005 ³		

¹ Inklusive av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005.

² Motsvarar 17 392 626 tkr i 2005 års prisnivå.

³ Motsvarar 17 697 652 tkr i 2005 års prisnivå.

Anslaget omfattar utveckling, anskaffning, vidmakthållande och avveckling av materiel och anskaffning, vidmakthållande och avveckling av anslagsfinansierade anläggningar samt forskning och teknikutveckling. Anslaget finansierar fr.o.m. 2005 Försvarets materielverks arbete med analys och ledningsstöd inom materieförsörjningsområdet. Anslaget används också för finansiering av Försvarets materielverks och Totalförsvarets forskningsinstituts deltagande i internationell verksamhet inom försvarsmateriel- och forskningsområdet. Vidare används anslaget för kostnader för det nationella flygtekniska forskningsprogrammet (NFFP), den europeiska försvarsbyrån (EDA) samt för det säkerhetsfrämjande samarbetet med Estland, Lettland och Litauen. Anslaget finansierar vidare åtgärder för att främja den svenska försvarsindustrins exportverksamhet.

Anslaget är till sin helhet hänförligt till verksamhetsområdet Det militära försvaret.

Prognosen för 2004 innebär att ett anslagssparande uppstår. Detta beror i huvudsak på regeringens beslut om utgiftsbegränsningar.

Investeringsplan

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner regeringens förslag till investeringsplan för Försvarsmakten för perioden 2005–2007.

Miljoner kronor

	Utfall 2003	Prognos 2004	Budget 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007
Materiel och anläggningar	18 322	16 417	16 361	16 915	17 769
Forskning och teknikutveckling	1 028	1 029	1 030	950	900
Summa investeringar	19 350	17 446	17 391	17 865	18 669
Anslag	19 350	17 446	17 391	17 865	18 669
Summa finansiering	19 350	17 446	17 391	17 865	18 669

Investeringsplanen är *regeringens förslag till inriktning av materielanskaffningen 2005–2007*.

Investeringarna i Materiel och anläggningar omfattar bl.a. de objekt som regeringen styr genom *objektsramar*, dvs. splitterskyddad granatkastare (Amos), måldetekterande artillerigranat (Bonus), stridsfordon 90, stridsvagn 121/122 Leopard, korvett av Visbyklass, torpeder, flygburet radarsystem FRS 890, JAS 39 Gripen, helikopter 14 samt helikopter 15. Investeringsplanen omfattar också regeringsobjekt samt objekt som Försvarmakten fattar beslut om. Planen innefattar även beställningar rörande vidmakthållande av befintliga system.

Materiel

I investeringsplanen ingår bl.a. följande materielobjekt, utöver objektsramarna, som *redan har beställts*:

- delbeställningar av ledningssystemets tekniska grund för det nätverksbaserade försvaret (Ledsyst T),
- anskaffning av luftvärnsrobotsystem RBS 23 Bamse,
- anskaffning av nytt igenkänningssystem (IK NY),
- anskaffning av eldlednings- och observationsinstrument (EOI) till markstridskrafterna,
- utveckling av nytt pansarskott (NLAW),
- utveckling av radarjaktroboten Meteor för JAS 39 Gripen,
- utveckling av nästa generations artillerigranat (Excalibur),
- vidareutveckling av luftspaningsradar PS 860,
- forskning och teknikutveckling avseende luftfarkoster,
- renovering och modifiering av haubits 77 B – steg 1 och
- demonstrator för nytt gemensamt taktiskt radiosystem (GTRS).

Bland annat följande *återstår att beställa under 2004*:

- delbeställning av ledningssystemets tekniska grund för det nätverksbaserade försvaret (Ledsyst T),
- anskaffning av försvarsmaktsgemensamt högfrekvensradiosystem och

- utveckling av materiel för IT-försvarförband,
- beställning av planerings-, utbildnings- och utvärderingsutrustning till JAS 39 C/D (Petra).

Bland annat följande objekt har *planerade beställningsbeslut under 2005*:

- anskaffning av materiel till IT-försvarförband,
- beställning (fas 2) inom det internationella flygtekniksamarbetet ETAP och
- utveckling av s.k. AESA multifunktionssensor.

Bland annat följande objekt har *planerade beställningsbeslut under 2006 och 2007*:

- renovering och modifiering av haubits 77 B – steg 2 och 3,
- anskaffning av nytt pansarskott (NLAW),
- anskaffning av splitterskyddad enhetsplattform (SEP),
- anskaffning av torped, mina, sensor (TMS),
- viss modifiering av JAS 39 för internationella insatser (interoperabilitet),
- anskaffning av materiel för IT-försvarförband och
- delbeställning av ledningssystemets tekniska grund för det nätverksbase-
rade försvaret (Ledsyst T).

Anläggningar

Investeringar i anläggningar omfattar bl.a. ombyggnad av vissa ledningsplatser med planerade beställningsbeslut 2005.

Forskning och teknikutveckling

Investeringarna i forskning och teknikutveckling omfattar bl.a. ett antal tekniska demonstratorprojekt, t.ex. utveckling av simuleringsdemonstrator för informations- och ledningskrigföring, utveckling av demonstrator för NBC-ledningssystem och demonstrator för höghastighetsraket. Vidare ingår forskning och teknikutveckling rörande främst ledningsförmåga i det nätverksbase-
rade insatsförsvaret, tekniker för samband och kommunikation, informationskrigföring, vapen- och sensorteknik, forskning inom det nationella flygtekniska forskningsprogrammet samt verksamhet i övrigt för Försvarmaktens kompetensuppbyggnad.

Bland annat följande objekt har *planerade beställningsbeslut under 2005*:

- demonstrator för ett integrerat navigeringssystem fas 2,
- demonstrator för simulator för undervattensstrid fas 2,

- demonstrator för luftmålsraketen Abraham fas 3,
- demonstrator för syntetisk aperturradar (SAR) fas 2,
- demonstrator för vapeneffekt med graderad verkan, High Power Microwave (HPM/RF-stridsdel) fas 2,
- demonstrator för NBC-ledningssystem fas 2,
- undersökning av nanoteknikens möjligheter i framtida försvarsapplikationer fas 2 och
- nationella flygtekniska forskningsprogrammet (NFFP) fas 4.

Bland annat följande objekt har *planerade beställningsbeslut under 2006 och 2007*:

- demonstrator för vapeneffekt med graderad verkan, High Power Microwave (HPM/RF-stridsdel) fas 3,
- demonstrator för ökad ledningsförmåga inom informationskrigsområdet, ledningskrigssimulator fas 2 och
- nya demonstratorer ur demonstratorprogram 2.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för ramanslaget 6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling besluta om beställningar av materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling som inklusive tidigare gjorda beställningar medför utgifter på högst 68 500 000 000 kr efter 2005.

Tusental kronor

	Utfall 2003	Prognos 2004	Förslag 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007–
Utestående åtaganden vid årets början	68 163 300	67 727 237 ²	66 517 933		
Nya åtaganden	18 564 376 ¹	14 535 893 ³	19 373 126		
Infriade åtaganden	19 350 439	15 745 197 ⁴	17 391 059 ⁴	17 392 627	51 107 373
Utestående åtaganden vid årets slut	67 377 237	66 517 933	68 500 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	71 600 000	68 500 000	68 500 000		

¹ Bemyndigandet skall enbart avse de åtaganden som kräver anslag som ännu inte tilldelats. Därför har avdrag gjorts motsvarande det utgående anslagssparandet på 2 050 603 tkr.

² Korrigerat med indraget anslagssparande på 350 000 tkr. Ett indraget anslagssparande innebär att bemyndiganderamen måste höjas med motsvarande belopp.

³ Efter avdrag för ett prognostiserat anslagssparande från 2004 på 2 645 950 tkr.

⁴ Endast åtaganden som inte finansieras med ingående anslagssparande.

Behovet av bemyndiganden omfattar bl.a. de objekt som regeringen styr genom objektsramar, dvs. splitterskyddad granatkastare (Amos), måldetekterande artillerigranat (Bonus), stridsfordon 90, stridsvagn 121/122 Leopard, korvett av Visbyklass, torpeder, flygburet radarsystem FSR 890, JAS 39 Gripen, helikopter 14 samt helikopter 15.

Inom objektsramarna är verksamheten *i huvudsak beställd*.

Bemyndigandebehovet omfattar också regeringsobjekt samt objekt som Försvarmakten fattar beslut om. Bemyndigandet innefattar även beställningar rörande vidmakthållande av befintliga system.

Utöver objektsramarna ingår i förslaget till bemyndiganderam materielobjekt som redan har beställts och materielobjekt med planerade beställningsbeslut under 2005 och som redovisas i regeringens förslag till investeringsplan. Bemyndiganden för Försvarmaktens materielförsörjning m.m. avser således *gjorda och kommande åtaganden* i form av beställningar inom anslaget 6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling med ekonomiskt *utfall fr.o.m. 2006*.

Regeringen pekar på att försvarsutskottet i bet. 2003/04:FöU6 har påtalat att informationen till riksdagen om bemyndiganden behöver utvecklas. Regeringen har tillsatt en utredning som bl.a. har till uppgift att analysera och utvärdera tillämpningen av systemet med beställningsbemyndiganden inom försvaret samt formerna för redovisning av bemyndiganden till riksdag och regering. I avvaktan på utredningsresultatet har regeringen endast i begränsad omfattning ändrat redovisningen i budgetpropositionen.

Regeringen har i förhållande till 2004 beräknat anslaget enligt följande.

I enlighet med inriktningen på en sänkning av ramen för utgiftsområdet i prop. 2004/05:5 och vad som ovan sagts i avsnitt 3.10 har anslaget genom beslut minskats med 600 miljoner kronor 2005 och 500 miljoner kronor 2006.

I statsbudgeten för 2004 minskades anslaget engångsvis med drygt 6 miljoner kronor. Anslaget har ökat med motsvarande belopp från 2005.

För att finansiera den ökade ambitionsnivån för de fredsfrämjande truppsatserna har anslaget minskats med 200 miljoner kronor 2005, 300 miljoner kronor 2006 och 500 miljoner kronor 2007.

Härledning av anslagsnivån 2005–2007 för 6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	18 376 147	18 376 147	18 376 147
Förändring till följd av:			
Pris & löneomräkning ²	-197 756	295 933	799 983

Beslut	-593 543	-508 052	0
Överföring till/från andra anslag	-193 789	-299 052	-507 125
Förslag/beräknat anslag	17 391 059	17 864 976	18 669 005

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Motionerna

I motionerna 2004/05:Fö248 – delvis (m kommitté), 2004/05:Fö253 – delvis (c kommitté) samt 2004/05:Fö254 – delvis (kd kommitté) anser motionärerna att Sverige bör öka sin förmåga att medverka i internationella operationer och aktivt delta i uppbyggnaden av EU:s nya snabbinsatsstyrkor. Sverige skall på sikt kunna bidra med en egen stridsgrupp i enlighet med EU:s rekommendationer.

Risken att omställningskostnaderna är underskattade liksom att den önskade utvecklingen inte ryms inom angiven ram innebär att motionärerna förordar en väsentligt mindre besparing på det militära försvarets anslag (6.1 och 6.2) än regeringen. Det militära försvaret bör således utvecklas på en högre nivå än vad regeringen föreslår. Anslagen 6.1 Förbandsverksamhet, beredskap och internationella insatser m.m. och 6.2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling bör därför tillsammans ökas med 400 000 000 kr utöver regeringens förslag. Någon fördelning mellan de två anslagen görs ej av motionärerna.

Utskottet

Utskottet har sålunda avstyrkt motionerna 2004/05:Fö248 (m kommitté), 2004/05:Fö253 (c kommitté) samt 2004/05:Fö254 (kd kommitté) eftersom en uppräknings av anslagen 6.1 och 6.2 med sammanlagt 400 miljoner kronor inte ryms inom den av riksdagen beslutade ekonomiska ramen för utgiftsområdet. Utskottet avstyrker sålunda även den i de tre motionerna föreslagna uppräknings av anslaget 6.2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling. Utskottet föreslår att riksdagen bifaller regeringens förslag till anslag.

Försvarsutskottet har vid flera tidigare tillfällen (bet. 1994/95:FöU4, bet. 1996/97:FöU4, bet. 2003/04:FöU6) framhållit att riksdagen bör ha ett inflytande när det gäller anskaffning av viktigare materielobjekt. Tidigare anvisade riksdagen medel till forskning, utveckling och anskaffning av försvarsmateriel och anläggningar över ett flertal anslag på statsbudgeten. Numera ingår medlen till detta i ett anslag på statsbudgeten. För budgetåret 2005 föreslås ca 17,4 miljarder kronor för dessa ändamål.

Riksdagen bör ges ett större inflytande i sådana principiella utvecklings- och anskaffningsfrågor som får en betydande påverkan på Försvarsmaktens operativa effekt och därmed för Sveriges säkerhets- eller försvarspolitik samt för våra möjligheter att med olika typer av förband och system medverka i fredsfrämjande insatser.

Utskottet behandlar i bet. 2004/05:FöU4 Sveriges säkerhetspolitik frågan om hur riksdagens insyn och inflytande över försvarets materielförsörjning skall stärkas.

Anslag 6:3 Krisberedskapsmyndigheten

Propositionen

Krisberedskapsmyndigheten är en central förvaltningsmyndighet med särskilt ansvar enligt 4 och 8 §§ förordningen (2002:472) om åtgärder för fredstida krishantering och höjd beredskap. Anslaget finansierar myndighetens förvaltningsutgifter. Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförlig till politikområdet Totalförsvaret, verksamhetsområdet Det civila försvaret och politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar, verksamhetsområdet Svåra påfrestningar.

Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	127 029	Anslagssparande	15 015
2004	Anslag	143 331 ¹	Utgiftsprognos	134 291
2005	Förslag	144 649		
2006	Beräknat	144 277 ²		
2007	Beräknat	146 791 ³		

¹ Inklusivt av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005.

² Motsvarar 142 671 tkr i 2005 års prisnivå.

³ Motsvarar 142 671 tkr i 2005 års prisnivå.

Anslaget har i förhållande till 2004 minskats med 0,4 miljoner kronor för att delvis finansiera Nationellt centrum för erfarenhetsåterföring från olyckor (NCO) som beräknas under anslaget 7:4 *Samhällets skydd mot olyckor*. Vidare har anslaget minskats med 2 miljoner kronor fr.o.m. 2006 som i stället beräknas under anslaget 7:1 *Kustbevakningen*.

Härledning av anslagsnivån 2005–2007 för 6:3

Krisberedskapsmyndigheten

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	143 331	143 331	143 331
Förändring till följd av:			
Pris & löneomräkning ²	1 718	3 351	5 907
Överföring till/från andra anslag	-400	-2 405	-2 446
Förslag/beräknat anslag	144 649	144 277	146 791

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Utskottet

Utskottet tillstyrker vad regeringen föreslår om anslag till Krisberedskapsmyndigheten.

Anslag 6:4 Styrelsen för psykologiskt försvar*Propositionen*

Anslaget finansierar Styrelsen för psykologiskt försvars förvaltningsuppgifter samt arvoden till ledamöterna i Överklagandenämnden för totalförsvaret och övriga kostnader för nämndens verksamhet. Anslaget finansierar också den verksamhet som myndigheten genomför inom områdena massmediernas beredskap, sprida kunskap om säkerhetspolitik och totalförsvaret samt opinionsundersökningar, dvs. att följa svensk opinionsutveckling av betydelse för totalförsvaret. Vidare finansierar anslaget vägledande och rådgivande verksamhet för totalförsvarets pliktiga. Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförlig till politikområdet Totalförsvaret, verksamhetsområdet Det civila försvaret och politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar, verksamhetsområdet Svåra påfrestningar.

Anslagsutveckling*Tusental kronor*

2003	Utfall	14 978	Anslagssparande	978
2004	Anslag	17 279 ¹	Utgiftsprognos	16 361
2005	Förslag	17 467		
2006	Beräknat	17 701 ²		
2007	Beräknat	18 020 ³		

¹ Inklusive av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005.

² Motsvarar 17 467 tkr i 2005 års prisnivå.

³ Motsvarar 17 467 tkr i 2005 års prisnivå.

Härledning av anslagsnivån 2005–2007 för 6:4 Styrelsen för psykologiskt försvar*Tusental kronor*

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	17 279	17 279	17 279
Förändring till följd av:			
Pris & löneomräkning ²	188	422	741
Förslag/beräknat anslag	17 467	17 701	18 020

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Medlen för informationsuppdraget i fråga om M/S Estonias haveri finansieras genom den s.k. övertäckningsfonden som disponeras av Sjöfartsverket.

Utskottet

Utskottet tillstyrker vad regeringen föreslår om anslag till Styrelsen för psykologiskt försvar.

Försvarets materielverk*Propositionen*

Försvarets materielverk är en avgiftsfinansierad myndighet vars främsta uppgift är att anskaffa, vidmakthålla och avveckla materiel och förnödenheter på uppdrag av Försvarmakten och andra kunder. Myndigheten bistår Försvarmakten i fråga om långsiktig materielförsörjningsplanering och materiel-systemkunskap. För de enskilda uppdragen utformar Försvarets materielverk offerter utifrån Försvarmaktens fastställda materielplan. Försvarmakten gör sedan kundbeställningar gentemot Försvarets materielverk. Kundbeställningarna utgör ett åtagande för Försvarets materielverk gentemot kunden och är grunden för uppföljning av myndighetens verksamhet.

Försvarets materielverk får disponera intäkterna från den avgiftsbelagda verksamheten.

Regeringen uppskattar att av de budgeterade kostnaderna för 2005 kan ca 18 656 miljoner kronor hänföras till det militära försvaret och ca 8 miljoner kronor till det civila försvaret.

Från och med 2005 har regeringen under anslaget 6:2 *Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* beräknat belopp för Försvarets materielverks arbete med analys och ledningsstöd inom materielförsörjningsområdet.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2003	19 923 417	19 890 688	32 729
(varav tjänsteexport)	14 668	14 703	– 35
Prognos 2004	17 840 000	17 780 000	60 000
(varav tjänsteexport)	14 000	14 000	0
Budget 2005	18 663 900	18 663 900	0
(varav tjänsteexport)	16 000	16 000	0

Investeringsplan

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för Försvarets materielverk för perioden 2005–2007.

Förslag till investeringsplan 2005–2007

Tusental kronor

	Ut- fall 2003	Prognos 2004	Budget 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007
Investeringsbudget avse- ende anläggningstillgångar		140 984	154 520	144 635	156 635
Summa investeringar		140 984	154 520	144 635	156 635
Lån i Riksgäldskontoret		140 984	154 520	144 635	156 635
Summa finansiering		140 984	154 520	144 635	156 635

Investeringsutgifterna förväntas öka under åren 2005–2007 i förhållande till tidigare år. En stor del av ökningarna av investeringarna avser bättre IT-stöd som myndigheten planerar att införa under perioden. Vidare kommer investeringar att göras bl.a. för att förbättra säkerheten i Försvarets materielverks lokala nätverk.

Kredit för behovet av rörelsekapital

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2005 låta Försvarets materielverk disponera en kredit i Riksgäldskontoret på högst 25 000 000 000 kr för att tillgodose behovet av rörelsekapital.

Försvarets materielverk behöver ett rörelsekapital för att finansiera utstående förskott till industrin och övrigt behov av rörelsekapital. Regeringen föreslår, mot bakgrund av det bedömda framtida kreditbehovet, att krediten i Riksgäldskontoret uppgår till 25 000 000 000 kr.

Utskottet

Utskottet tillstyrker vad regeringen föreslår om bemyndigande om att få disponera en kredit samt investeringsplan för Försvarets materielverk.

Anslag 6:5 Totalförsvarets pliktverk

Propositionen

Anslaget disponeras av Totalförsvarets pliktverk för mönstring, antagningsprövning, inskrivning och stöd under grundutbildning samt enskilda ärenden inom området. Vidare finansierar anslaget Totalförsvarets pliktverks verksamhet med att ge myndigheter och andra som har bemanningsansvar inom totalförsvaret stöd och service avseende bemanning med totalförsvarspliktiga.

Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförlig till verksamhetsområdena Det militära respektive Det civila försvaret. Anslagssparandet från 2003 beror på att lönekostnaderna blivit lägre än beräknat till följd av att tillsättningar av vakanser förskjutits under året samt att viss planerad verksamhet under året inte kunnat genomföras. Prognosen för 2004 innebär att ett

anslagssparande uppstår. Detta beror i huvudsak på regeringens beslut om utgiftsbegränsningar.

Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	233 320	Anslagssparande	5 518
2004	Anslag	245 068 ¹	Utgiftsprognos	234 554
2005	Förslag	248 049		
2006	Beräknat	250 370 ²		
2007	Beräknat	254 601 ³		

¹ Inklusivt av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005.

² Motsvarar 248 049 tkr i 2005 års prisnivå.

³ Motsvarar 248 049 tkr i 2005 års prisnivå.

Regeringen uppskattar att av de budgeterade utgifterna under anslaget för 2005 kan ca 241 miljoner kronor hänföras till Det militära försvaret och ca 7 miljoner kronor till Det civila försvaret. För verksamhetens personalredovisning avser ca 23 miljoner kronor det militära försvaret och ca 6 miljoner kronor det civila försvaret.

Härledning av anslagsnivån 2005–2007 för 6:5 Totalförsvarets pliktverk

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	245 068	245 068	245 068
Förändring till följd av:			
Pris & löneomräkning ²	2 981	5 302	9 533
Förslag/beräknat anslag	248 049	250 370	254 601

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Utskottet

Utskottet tillstyrker vad regeringen föreslår om anslag till Totalförsvarets pliktverk.

Anslag 6:6 Försvarshögskolan

Propositionen

Anslaget disponeras av Försvarshögskolan för forskning och utveckling m.m. inom skolans kompetensområde. Verksamheten skall kunna knytas till utbildningen och tillgodose totalförsvarets behov. Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförlig till verksamhetsområdena Det militära respektive Det civila försvaret. Anslagssparandet från 2003 beror bl.a. på att myndigheten valt att senarelägga vissa investeringar mot bakgrund av den förestående flytten till nya lokaler 2005. Prognosen för 2004 innebär att ett anslagsspa-

rande uppstår. Detta beror i huvudsak på regeringens beslut om utgiftsbe-
gränsningar.

Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	31 721	Anslagssparande	919
2004	Anslag	30 399 ¹	Utgiftsprognos	27 839
2005	Förslag	30 596		
2006	Beräknat	30 929 ²		
2007	Beräknat	31 464 ³		

¹ Inklusive av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005.

² Motsvarar 30 596 tkr i 2005 års prisnivå.

³ Motsvarar 30 596 tkr i 2005 års prisnivå.

Regeringen uppskattar att av de budgeterade utgifterna under anslaget för 2005 kan omkring hälften hänföras till verksamhetsområdet Det militära försvaret och omkring hälften till Det civila försvaret.

Anslaget har i förhållande till 2004 minskats med 200 000 kr för att delvis finansiera Nationellt centrum för erfarenhetsåterföring från olyckor (NCO) som beräknas under anslaget 7:4 *Samhällets skydd mot olyckor*.

Härledning av anslagsnivån 2005–2007 för 6:6 Försvarshögskolan

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	30 399	30 399	30 399
Förändring till följd av:			
Pris & löneomräkning ²	397	732	1 270
Överföring till/från andra anslag	-200	-202	-206
Förslag/beräknat anslag	30 596	30 929	31 464

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Budget för avgiftsfinansierad verksamhet

Huvuddelen av Försvarshögskolans avgiftsbelagda verksamhet utgörs av utbildningsverksamheten som beställs av Försvarsmakten. Försvarshögskolan disponerar intäkterna från den avgiftsbelagda verksamheten.

Tusental kronor

Uppdragsverk- samhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2003	388 058	367 105	20 953
(varav tjänsteex- port)	(470)	(400)	(70)
Prognos 2004	374 299	371 200	4 099
(varav tjänsteex- port)	(700)	(630)	(70)

port)			
Budget 2005	360 342	364 000	-3 658
(varav tjänsteex- port)	(500)	(450)	(50)

Utskottet

Utskottet tillstyrker vad regeringen föreslår om anslag till Försvarshögskolan.

Anslag 6:7 Försvarets radioanstalt

Propositionen

Anslaget finansierar den verksamhet med signalspaning som Försvarets radioanstalt bedriver. Efter övergången till lånefinansiering den 1 januari 2004 finansierar också anslaget kapitalkostnaden för den teknikutveckling som behövs för denna verksamhet. Anslaget finansierar även Försvarets radioanstalts bidrag till att ge förvarning om förändrade förhållanden i vår omvärld samt myndighetens lämnande av stöd vid fredsfrämjande internationell verksamhet. Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförlig till verksamhetsområdet Det militära försvaret, politikområdet Utrikes- och säkerhetspolitik samt politikområdet Rättsväsendet. Anslagssparandet från 2003 beror delvis på den utgiftsbegränsning som myndigheten erhöll under 2003. Prognosen för 2004 innebär att ett anslagssparande uppstår. Även detta beror i huvudsak på regeringens beslut om utgiftsbegränsningar.

Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	473 294	Anslagssparande	1 232
2004	Anslag	415 325 ¹	Utgiftsprognos	399 675
2005	Förslag	424 764		
2006	Beräknat	451 830 ²		
2007	Beräknat	479 220 ³		

¹ Inklusive av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005.

² Motsvarar 442 796 tkr i 2005 års prisnivå.

³ Motsvarar 460 476 tkr i 2005 års prisnivå.

I statsbudgeten för 2004 ökades anslaget engångsvis med drygt 6 miljoner kronor. Anslaget har minskats med motsvarande belopp från 2005.

Med anledning av övergången till lånefinansiering av myndighetens investeringar har regeringen i förhållande till 2004 genom beslut ökat anslaget för att finansiera utgifter för räntor och amorteringar.

Uppföljningen av övergången till lånefinansiering är en viktig fråga för regeringen. Regeringen har därför bl.a. beslutat om en ökad redovisningsskyldighet för radioanstalten.

Härledning av anslagsnivån 2005–2007 för 6:7 Försvarets radioanstalt*Tusental kronor*

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	415 325	415 325	415 325
Förändring till följd av:			
Pris & löneomräkning ²	-1 734	6 704	15 101
Beslut	17 384	36 139	55 258
Överföring till/från andra anslag	-6 211	-6 338	-6 464
Förslag/beräknat anslag	424 764	451 830	479 220

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Utskottet

Utskottet tillstyrker vad regeringen föreslagit om anslag till Försvarets radioanstalt.

Anslag 6:8 Totalförsvarets forskningsinstitut*Propositionen*

Anslaget finansierar säkerhets- och försvarspolitisk forskning för regeringens behov, NBC-skyddsforskning samt flygteknisk kompetens- och resursutveckling. Totalförsvarets forskningsinstituts verksamhet skall tillgodose totalförsvaret med forskning, metod- och teknikutveckling samt med utredningsverksamhet. Kompetensen skall kunna nyttiggöras utanför totalförsvaret samt som stöd till svensk industri och vid export av krigsmateriel. Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförlig till verksamhetsområdena Det militära respektive Det civila försvaret. Anslagssparandet från 2003 beror främst på den utgiftsbegränsning som myndigheten erhöll under 2003. Prognosen för 2004 innebär att ett anslagssparande uppstår. Även detta beror i huvudsak på regeringens beslut om utgiftsbegränsningar.

Anslagsutveckling*Tusental kronor*

2003	Utfall	188 783	Anslagssparande	437
2004	Anslag	192 162 ¹	Utgiftsprognos	181 553
2005	Förslag	189 759		
2006	Beräknat	192 136 ²		
2007	Beräknat	195 548 ³		

¹ Inklusivt av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005.

² Motsvarar 189 759 tkr i 2005 års prisnivå.

³ Motsvarar 189 759 tkr i 2005 års prisnivå.

Utredningen om översyn av Totalförsvarets forskningsinstitut har lämnat sitt betänkande (SOU 2004:41) och bl.a. föreslagit att myndigheten tilldelas an-

slagsmedel för främjande av strategisk forskning och utveckling. Regeringen avser att lämna uppdrag till Totalförsvarets forskningsinstitut att inkomma med ytterligare beslutsunderlag för att regeringen skall kunna ta ställning till förslaget. Regeringen beräknar att av de budgeterade utgifterna under anslaget för 2005 kan omkring 102 miljoner kronor hänföras till verksamhetsområdet Det militära försvaret och omkring 87 miljoner kronor till verksamhetsområdet Det civila försvaret. Anslaget har i förhållande till 2004 minskats med 300 000 kr för att delvis finansiera Nationellt centrum för erfarenhetsåterföring från olyckor (NCO) som beräknas under anslaget 7:4 *Samhällets skydd mot olyckor*.

Härledning av anslagsnivån 2005–2007 för 6:8 Totalförsvarets forskningsinstitut

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	192 162	192 162	192 162
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- & löneomräkning ²	-2 103	278	3 695
Överföring till/från andra anslag	-300	-304	-309
Förslag/beräknat anslag	189 759	192 136	195 548

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tillägsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Den avgiftsfinansierade verksamheten omfattar forskning samt teknik- och metodutveckling för bl.a. Försvarmakten, Försvarets materielverk, Krisberedskapsmyndigheten samt andra kunder. Totalförsvarets forskningsinstitut får disponera intäkterna.

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt – kostnad)
Utfall 2003	1 045 586	-1 036 053	9 533
(varav tjänsteexport)	17 397	-17 139	258
Prognos 2004	1 087 720	-1 083 920	3 800
(varav tjänsteexport)	18 200	-117 700	500
Budget 2005	1 125 000	-1 121 000	4 000
(varav tjänsteexport)	15 000	-11 000	4 000

Utskottet

Utskottet tillstyrker vad regeringen föreslår om anslag till Totalförsvarets forskningsinstitut.

Anslag 6:9 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer

Propositionen

Anslaget finansierar utgifter för stöd till den verksamhet som anges i förordningen (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet. De frivilliga försvarsorganisationerna, som anges i bilaga till förordningen, får bidrag för den del av deras verksamhet som främjar totalförsvaret och som omfattar ledning och administration, försvarsupplysning, rekrytering, funktionärsutbildning för den egna organisationen samt ungdomsverksamhet. Anslaget disponeras av Försvarsmakten och Krisberedskapsmyndigheten. Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförlig till verksamhetsområdena Det militära respektive Det civila försvaret.

Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	88 175	Anslagssparande	0
2004	Anslag	88 265 ¹	Utgiftsprognos	86 639
2005	Förslag	75 665		
2006	Beräknat	75 665		
2007	Beräknat	75 665		

¹ Inklusive av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005.

I enlighet med den frivilliga försvarsverksamhetens inriktning i propositionen 2004/05:5 har regeringen minskat anslaget med 12,6 miljoner kronor fr.o.m. 2005. Beloppet har i stället beräknats under anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.*

Härledning av anslagsnivån 2005–2007 för 6:9 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004 ¹	88 265	88 265	88 265
<i>Förändring till följd av:</i>			
Överföring till/från andra anslag	-12 600	-12 600	-12 600
Förslag/beräknat anslag	75 665	75 665	75 665

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Utskottet

Utskottet tillstyrker vad regeringen föreslår om anslag till Frivilliga försvarsorganisationer.

Anslag 6:10 Nämnder m.m.*Propositionen*

Anslaget finansierar den verksamhet som bedrivs av vissa mindre nämnder samt bidrag till Svenska Röda Korset och till Centralförbundet Folk och Försvar. Prognosen för 2004 innebär att ett anslagssparande uppstår. Detta beror i huvudsak på regeringens beslut om utgiftsbegränsningar.

Anslagsutveckling*Tusental kronor*

2003	Utfall	6 649	Anslagssparande	353
2004	Anslag	7 095 ¹	Utgiftsprognos	5 770
2005	Förslag	7 139		
2006	Beräknat	7 139		
2007	Beräknat	7 139		

¹ Inklusive av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005.

Medel för Delegationen för folkrättslig granskning av vapenprojekt har t.o.m. 2004 beräknats under utgiftsområde 1, anslaget 90:5 *Regeringskansliet m.m.* Då delegationen har sin instruktion i förordning är den rätteligen att betrakta som en myndighet. Budget för myndigheten bör därför beräknas under det utgiftsområde där dess verksamhet hör hemma. Regeringen föreslår därför att 44 000 kr fr.o.m. 2005 beräknas under detta anslag.

Härledning av anslagsnivån 2005–2007 för 6:10 Nämnder m.m.*Tusental kronor*

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	7 095	7 095	7 095
Förändring till följd av:			
Överföring till/från andra anslag	44	44	44
Förslag/beräknat anslag	7 139	7 139	7 139

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FöU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Regeringen bedömer att verksamheten inom Svenska Röda Korset och Centralförbundet för Folk och Försvar huvudsakligen är hänförlig till verksamhetsområdet Det civila försvaret. Vad gäller anslaget i övrigt bedömer regeringen att de budgeterade utgifterna huvudsakligen kan hänföras till verksamhetsområdet Det militära försvaret.

Utskottet

Utskottet tillstyrker vad regeringen föreslår om anslag till nämnder m.m.

Politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar

Politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar omfattar verksamhetsområdet Svåra påfrestningar och verksamhetsområdet Skydd mot olyckor.

Inom politikområdet bedrivs verksamhet som omfattar beredskap för vissa normala fredstida olyckor liksom extrema fredstida störningar och olyckor med omfattande konsekvenser som t.ex. svåra epidemier och allvarliga smittsamma djursjukdomar samt allvarliga störningar i elförsörjningen eller telekommunikationerna. Avgörande är förmågan att kunna motstå störningar och olyckor samt att kunna hantera konsekvenserna av det inträffade. Med *normala fredstida olyckor* menas både olyckor som människan vållat och naturolyckor där skador kan förorsakas på människa, på egendom eller i miljö.

Verksamheten omfattar räddningstjänst, olycks- och skadeförebyggande verksamhet samt övriga åtgärder vid olyckor enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, lagen (1982:821) om transport av farligt gods, lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor samt lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor. Vidare styrs verksamheten av ett antal författningar inom sjösäkerhetsområdet. Politikområdet omfattar även åtgärder som vidtas för att förebygga jordskred och andra naturolyckor. Statens räddningsverk prövar enligt lagen om skydd mot olyckor och den därtill knutna förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor frågan om ersättning till kommuner för vidtagna åtgärder och uppkomna merkostnader vid genomförda räddningsinsatser.

Myndigheter inom utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet, som bedriver verksamhet med stöd av nämnda författningar är Statens räddningsverk och Kustbevakningen.

Inom politikområdet skall vidare *tillräcklig förebyggande verksamhet bedrivs och tillräcklig krishanteringsförmåga* åstadkommas i händelse av att en svår påfrestning på samhället i fred inträffar. Genom att höja förmågan inför en svår påfrestning på samhället i fred ökas också förmågan att motstå ett väpnat angrepp.

Verksamhetsområdet Svåra påfrestningar

Mål, omfattning, insatser och resultat

Propositionen

Målet för politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar är att minska risken för och konsekvenserna av olyckor och svåra påfrestningar på samhället i fred och minska lidande och skadeverkningar av olyckor och katastrofer i andra länder.

Samhällets planering av åtgärder inom beredskapen mot svåra påfrestningar på samhället i fred sker sedan den 1 juli 2002 samordnat med planeringen för det civila försvaret inom ramen för de sex samverkansområdena.

Regeringen anser att det behöver avsättas särskilda medel för att åstadkomma en förstärkt fredstida förmåga. Därför föreslås att det nuvarande anslaget 6:5 *Civilt försvar* beräknas under politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar i stället för politikområdet Totalförsvar och att anslaget byter namn till Krisberedskap.

Tilldelade medel 2003 för det civila försvaret uppgick till 2 033 miljoner kronor, inklusive anslagssparande. Genom regeringens beslut om utgiftsbe- gränsningar uppgick det totala tillgängliga utrymmet till 1 880 miljoner kronor. De totala utgifterna 2003 (inklusive utnyttjande av anslagssparande från funktionsanslagen) uppgick till 1 808 miljoner kronor. Vid utgången av 2003 var anslagssparandet 225 miljoner kronor.

En överenskommelse har den 23 juni 2004 träffats mellan staten och Svenska Kommunförbundet om kommunernas uppgifter och ersättning i det nya krishanteringssystemet. Överenskommelsen innebär att kommunernas uppgifter i krisberedskapen anpassas till den breddade hotbild som samhället möter i dag. Avtalet innebär bl.a. att kommunerna skall genomföra risk- och sårbarhetsanalyser för all verksamhet som måste upprätthållas vid en extraordinär händelse samt verka för en samordning av statens, landstingets, företags och organisationers förberedelser för hanteringen av en extraordinär händelse och regelbundet utbilda och öva politiker och tjänstemän så att de kan lösa sina uppgifter.

Krisberedskapsmyndigheten bedömer beredskapen mot svåra påfrestningar på samhället i fred sammantaget som *icke godtagbar*. Föregående års bedömning att elförsörjningen och de elektroniska kommunikationerna är gränssättande för samhällets samlade förmåga att stå emot och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred kvarstår och är viktiga förklaringar till innevarande års bedömning. Elförsörjningen och de elektroniska kommunikationerna är ofta viktiga komponenter i övervaknings- och kontrollsystem i bl.a. energisektorn och den finansiella sektorn. En viktig skillnad jämfört med föregående års bedömning är de brister som under 2003 identifierats inom bl.a. dricksvattenförsörjningen, de samhällsviktiga transfereringssystemen, förmågan att han-

tera CBRN-relaterade hot (kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära) som inte bara utgörs av massförstörelsevapen samt förmågan att hantera kriser som kräver stora polis- eller sjukvårdsinsatser.

Att väga samman och göra en bedömning av samhällets samlade förmåga när det gäller svåra påfrestningar på samhället i fred är *enligt regeringens mening* behäftat med stor osäkerhet. Den bedömning som Krisberedskapsmyndigheten har lämnat är en sammanvägning av flera olika mångfasetterade verksamheter som, beroende på typ av kris, kommer att involveras i olika omfattning och utsträckning. Det finns brister i de samhällsviktiga systemen som påverkar samhällets totala förmåga att motstå och hantera en svår påfrestning på samhället i fred.

När det gäller beredskapen mot svåra påfrestningar på samhället i fred är det fråga om en förmåga som måste finnas omedelbart. Regeringen anser att det i denna förmåga finns brister i samhällsviktiga system som bör åtgärdas i närtid.

Utskottet

Utskottet har inget att invända mot vad regeringen anfört om mål, omfattning, insatser och resultat avseende verksamhetsområdet Svåra påfrestningar.

Inriktning av verksamhetsområdet Svåra påfrestningar för år 2005

Propositionen

Under 2005 bör åtgärder vidtas som förbättrar samhällets krishanteringsförmåga att leda, samordna, samverka och informera under en kris. Vidare bör åtgärder vidtas som stärker insatsberedskapen och förmågan att genomföra operativa insatser inom främst polis, hälso- och sjukvård och räddningstjänst samt insatser som minskar samhällets sårbarhet och ökar robustheten i samhällsviktiga system.

Myndigheterna bör vidta åtgärder för att inom en rimlig tid kunna uppnå en godtagbar förmåga att hantera svåra påfrestningar på samhället i fred.

Viktiga instrument för att skapa denna krishanteringsförmåga är bl.a. utbildning och övning. Frekvensen av utbildningar och övningar bör därför öka.

För att åstadkomma en tillräcklig krishanteringsförmåga i samhället bör åtgärder prioriteras som syftar till att öka säkerheten inom områdena elförsörjning och elektroniska kommunikationer.

Åtgärder för att förebygga och minska risken för såväl avsiktlig som oavsiktlig användning och spridning av CBRN bör fortsatt stärkas, liksom förmågan att hantera konsekvenser av inträffade CBRN-händelser. De operativt ansvariga aktörerna bör tillförsäkras snabb och säker tillgång till experter inom C-, B-, R- och N-områdena. Nödvändig teknisk utrustning för bl.a. laboratorieanalyser och indikering bör finnas tillgänglig. Det är av stor vikt att skapa goda förutsättningar för effektiv operativ samverkan, bl.a. genom att genomföra

gemensamma utbildnings- och övningsinsatser för operativt ansvariga och expertberedskapens aktörer.

Därutöver bör även förutsättningarna för att hantera en kris i försörjningen av dricksvatten ytterligare stärkas.

Det är av stor vikt att förmågan att genomföra operativa insatser vid en svår påfrestning på samhället i fred säkerställs. Polisens lednings- och insatsförmåga bör utvecklas och stärkas. Den fredstida räddningstjänstens förmåga i samband med CBRN-händelser, och då främst i storstäderna, bör stärkas. Ambitionen gällande utbyggnad av räddningscentraler bör vara något begränsad. Kapacitet och förmåga vid akutsjukhus, i sjuktransportfordon samt inom landstingens katastrofmedicinska beredskap bör bevaras och förbättras. Den gemensamma ledningsförmågan inom insatsberedskapen bör vidareutvecklas.

Utskottet

Utskottet har inget att invända mot vad regeringen anför om inriktningen av verksamhetsområdet Svåra påfrestningar för år 2005.

Verksamhetsområdet Skydd mot olyckor

Mål, omfattning, insatser och resultat

Propositionen

Verksamhetsområdet omfattar åtgärder för att förebygga och begränsa konsekvenser av olyckor samt avhjälpa skador. Verksamhetsområdet begränsas till att omfatta verksamheter som bedrivs av Statens räddningsverk och Kustbevakningen inom utgiftsområdet. Liknande verksamheter med motsvarande målsättning och till del baserade på samma lagstiftning bedrivs även av ett antal statliga myndigheter inom andra politikområden samt av kommunerna.

Målet är att skydda människors liv, säkerhet och hälsa mot olyckor samt att förhindra eller begränsa skador på egendom och miljö.

Den verksamhet som bedrivs inom politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar skall leda till att det sker färre olyckor i Sverige, att färre människor skadas eller dödas samt att miljön utsätts för mindre påfrestningar till följd av de olyckor som trots allt inträffar. Inom politikområdet skall – såväl till lands som till sjöss – förebyggande, skadeavhjälpande och skadebegränsande arbete bedrivs för att uppnå regeringens mål.

Arbetet inom *verksamhetsområdet Skydd mot olyckor* skall även fortsättningsvis präglas av minskad detaljreglering, införande av nationella mål, förebyggande arbete och en förändrad utbildningsstruktur.

För att regering och myndigheter skall få bättre underlag inför kommande prioriteringar i säkerhetsarbetet kommer arbetet med att följa upp samhällets olycksförebyggande arbete att fortsätta. Ett starkt bidrag till detta är den fortsatta satsningen på *Nationellt centrum för erfarenhetsåterföring från olyckor (NCO)*. NCO bidrar till förmågan att göra en samlad bedömning av olycksutvecklingen och säkerhetsarbetet i Sverige. Bedömningen skall årligen redovisas till regeringen och arbetet skall ske i samverkan mellan berörda myndigheter, institutioner, organisationer och företag.

För att uppnå målet med färre antal döda, färre antal skadade och mindre förstörelse av miljö och egendom krävs ökat fokus på de insatser som höjer den enskilda människans förmåga. I detta arbete är det särskilt viktigt att komma ihåg alla barn i samhället och beakta de särskilda aspekter som barns och ungas rätt till säkra miljöer ställer. För att tydliggöra detta skall Räddningsverket tilldelas ett samordnande ansvar att driva *frågor om barnsäkerhet*.

De bidrag som ges till *frivilliga försvarsorganisationer* för att stärka den enskilda människans förmåga skall fortsättningsvis hanteras av Räddningsverket för att ytterligare kunna stimulera ett brett samhällsinriktat säkerhetsarbete. Utbildningsinsatser riktade till den kommunala nivån bör öka så att bättre genomslag i säkerhetsarbetet kan uppnås.

Såväl avsiktlig som oavsiktlig användning och spridning av *CBRN (kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära substanser)* kan få långtgående och omfattande konsekvenser. Därför bör förmågan att förebygga och minska risken för sådana händelser fortsatt stärkas, liksom förmågan att hantera konsekvenser av inträffade CBRN-händelser.

Regeringen har givit Krisberedskapsmyndigheten uppgiften att införa, förvalta och utveckla ett gemensamt radiokommunikationssystem för skydd och säkerhet (RAKEL). Regeringen föreslår därför att anslaget 7:6 *Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet* anvisas under utgiftsområde 6. Samtidigt som anslaget överförs övertar Försvarsdepartementet ett samordnande ansvar inom Regeringskansliet för frågan om ett gemensamt radiokommunikationssystem för skydd och säkerhet.

För 2003 uppgick *tilldelat belopp* inklusive anslagssparande till 1 235 miljoner kronor. Genom regeringens beslut om utgiftsbegränsningar blev utgifterna 1 204 miljoner kronor. Vid utgången av 2003 fanns därmed ett anslagsspa-

rande om 31 miljoner kronor, vilket bl.a. berodde på ett lägre utfall för räntor och amorteringar i Kustbevakningens verksamhet samt omorganisering inom Statens räddningsverk.

Statens räddningsverks utbildningsstab och fyra skolor har organiserats till ett Centrum för risk- och säkerhetsutbildning inom verket. Centrumets verksamhet startade den 1 januari 2003 och bedriver sedan den 1 september 2003 en ny tvåårig, eftergymnasial och studiemedelsfinansierad utbildning i skydd mot olyckor.

Vidare har regeringen i maj 2004 uppdragit åt Räddningsverket att förbereda inrättandet av en ny grundutbildning till skorstensfejare och vidareutbildning till skorstensfejartekniker med planerad start den 1 januari 2005.

Under året har *Kustbevakningen* genom införandet av de nya reglerna kring sjöfartsskydd fått nya uppgifter. Myndigheten har också fått vissa nya uppgifter inom det polisiära området, bl.a. genom införandet av den s.k. europeiska arresteringsordern.

Regeringen bedömer att *miljöräddningstjänsten* har bedrivits effektivt och att verksamheten bidragit till att begränsa skadorna på den marina miljön. Regeringen anser emellertid att miljöövervakningen bör intensifieras i syfte att bidra till minskningen av antalet utsläpp av olja och andra skadliga ämnen till sjöss i enlighet med vad som angavs i proposition 2000/01:130 Svenska miljömål – delmål och åtgärdsstrategier.

Regeringen anser att den verksamhet och de åtgärder som vidtagits av myndigheterna inom verksamhetsområdet har haft en positiv inverkan på samhällets förmåga att förebygga, förhindra och begränsa konsekvenserna av olyckor. Regeringen konstaterar emellertid att *åtgärderna* inom vissa delar av politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar *inte har varit tillräckliga* för att uppfylla de långsiktiga målen, t.ex. att antalet olyckor skall minska.

Kustbevakningen har i samråd med Sjöfartsinspektionen genomfört en inventering av samtliga hamnar där farligt gods hanteras. Kustbevakningen har därutöver bedrivit sjötrafikövervakning i syfte att öka säkerheten till sjöss och minska antalet överträdelser mot gällande regelverk.

Kustbevakningen har en ständig beredskap till sjöss och har under 2003 genomfört 34 oljeskyddsoperationer, en kemoperation och sju förebyggande operationer. Under 2003 svarade Kustbevakningen för 233 sjöräddningsinsatser, vilket motsvarar cirka en fjärdedel av det totala antalet som genomfördes i svenska vatten. Enligt regeringens bedömning har Kustbevakningen genomfört sjösäkerhetstillsyn, miljöövervakning och miljöräddningstjänst enligt de mål som ålagts myndigheten.

Målet att *antalet olyckor skall minska har inte uppnåtts* under 2003. För att ytterligare öka kunskapen om olycksutvecklingen och säkerhetsarbetet bör det göras analyser på nationell, regional och lokal nivå. Tre faktorer som enligt

regeringens bedömning på sikt kan bidra till att minska antalet olyckor är den nya lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, den nya tvååriga yrkesutbildningen i skydd mot olyckor samt tillgången på analyser från Nationellt centrum för erfarenhetsåterföring från olyckor (NCO) i Karlskoga.

Under 2003 har *ersättning för oljesaneringskostnader* utbetalats till Kungälv, Gotlands, Ystads, Simrishamn och Trelleborgs kommuner. Under 2003 har 6 111 000 kr utbetalats för *räddningstjänstkostnader* till sju kommuner. Två utbetalningar avser fall där kommunen överklagat Räddningsverkets beslut och där domstolen bifallit kommunens överklagande.

Räddningsverkets förberedelser inför införandet av nya utbildningar och ny lagstiftning inom området Skydd mot olyckor har krävt stora arbetsinsatser. Verksamhetsförändringarna har genomförts inom tilldelade ramar. För att göra detta möjligt har Räddningsverket sedan 2002 genomfört ett omställningsarbete som syftat till rationaliseringar, besparingar och en betydande minskning av Räddningsverkets organisation.

Utskottet

Utskottet har inget att invända mot vad regeringen redovisat om verksamhetsområdet Skydd mot olyckor.

Inriktning av verksamhetsområdet Skydd mot olyckor för år 2005

Propositionen

Regeringen anser att arbetet med det riskanalysbaserade systemet för sjösäkerhetstillsynen bör fortgå och bör ske i nära samverkan med Sjöfartsverket. Enligt regeringens bedömning bör utvecklingen av det riskanalysbaserade systemet kunna bidra till en effektivare inspektionsverksamhet.

Östersjön blev i mars 2004 klassat som ett särskilt känsligt havsområde (PSSA) av den internationella Sjöfartsorganisationen (IMO). Arbetet med att skydda den marina miljön är ett prioriterat område och ett flertal åtgärder har vidtagits för att minska antalet illegala utsläpp från fartyg. Åtgärdernas positiva effekt stöds av statistik från Kustbevakningen, vilken visar att antalet illegala utsläpp minskar. En utökad övervakning med satellit, flyg och fartyg, kombinerat med en effektiv lagföring, är enligt regeringens bedömning åtgärder som har en preventiv effekt. Regeringen gör bedömningen att en ökad flygövervakning och närvaro till sjöss är avgörande för att uppnå målet om att antalet utsläpp av olja och andra skadliga ämnen i Östersjön och Västerhavet skall vara försumbara senast år 2010 (prop. 2000/01:130).

Prognoser för *sjötrafikutvecklingen i Östersjöområdet* talar om en fortsatt ökning av transporter under de kommande 10–15 åren. Andra faktorer som indikerar en fortsatt ökning är den ekonomiska utvecklingen i Östersjöområdet och den fortsatta utbyggnaden av oljeterminalerna i Ryssland.

Myndighetens befintliga fartygsflotta är till stora delar ålderstigen och i behov av förnyelse. Regeringen bedömer att det är mycket angeläget att

Kustbevakningen har plattformar (flygplan, svävare, fartyg etc.) som är lämpade och anpassade för den verksamhet som myndigheten bedriver och till de krav som omvärldssituationen ställer, bl.a. för att möta de förändringar som ett ökat trafikflöde, en ökad privat införsel och en ökad risk för smuggling förväntas innebära. Mot denna bakgrund anser regeringen att investeringar för att bibehålla och stärka myndighetens kapacitet bör göras.

För att möta den förändrade riskbilden anser regeringen att Kustbevakningen bör investera i *två större kombinationsfartyg* av den typ som myndigheten föreslagit. Fartygen bör bli operativa snarast möjligt. I ovan nämnda förstudie gör Kustbevakningen bedömningen att det behövs tre större kombinationsfartyg för att möta den förändrade riskbilden. Regeringen bedömer att två fartyg avsevärt ökar förmågan och att erfarenheterna från dessa två fartyg bör ligga till grund för en bedömning av om ytterligare fartyg bör införskaffas. Av denna anledning anser regeringen att det senare bör finnas möjlighet att införskaffa ytterligare fartyg för detta ändamål.

Försvarsutskottet anförde i sitt betänkande 2002/03:FöU1 att det är angeläget att regeringen redovisar sina överväganden och ställningstaganden till det förslag som lagts fram i en konsultrapport. Regeringen gjorde i budgetpropositionen för 2004 bedömningen att ett beslut om en eventuell överföring av materiel till Kustbevakningen kunde fattas först efter försvarsbeslutet för 2005–2007.

Regeringen avser därför att lämna ett uppdrag till Försvarsmakten och Kustbevakningen att se över om det finns *övertalig materiel som kan användas i Kustbevakningens verksamhet* och där det för staten är fördelaktigt att åta sig förenade anpassningskostnader.

Viktiga led i *det förebyggande arbetet* är tillsyn och statistikuppbyggnad. Regeringen anser att det är viktigt att verksamheten vid Nationellt centrum för erfarenhetsåterföring från olyckor fortsätter.

Planläggning för *räddningstjänst vid utsläpp av radioaktiva ämnen* från en kärnteknisk anläggning och sanering efter sådana utsläpp bör enligt regeringen ägnas större uppmärksamhet. Enligt regeringens bedömning har planläggningen för sanering inte givits tillräcklig prioritet hos länsstyrelserna och inte heller anpassats till regionala förhållanden.

Regeringen anser att *Räddningsverket* bör få uppgiften att *samordna barnsäkerhetsarbetet*. Samordningsrollen innebär att på ett övergripande plan samordna och vara pådrivande i barnsäkerhetsarbetet. Övriga sektorsmyndigheter skall oförändrat ha kvar sina respektive ansvarsområden och skall med sin expertis aktivt medverka till att barnsäkerhetsarbetet får brett genomslag även på lokal nivå. I enlighet med detta har regeringen under anslaget 7:4 *Samhällets skydd mot olyckor* beräknat belopp för detta.

Utskottet

Utskottet har inget att invända mot vad regeringen har anfört om inriktningen av verksamhetsområdet Skydd mot olyckor för år 2005.

Budgetförslag för politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen

- godkänner investeringsplan för Kustbevakningen för åren 2005–2007,
- bemyndigar regeringen att under 2005 för ramanslag 7:2 *Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor*, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 15 000 000 kr efter 2005,
- godkänner förslaget till investeringsplan för Statens räddningsverk, såvitt avser Samhällets skydd mot olyckor, för perioden 2005–2007,
- godkänner förslaget till investeringsplan för Krisberedskapen för perioden 2005–2007,
- bemyndigar regeringen att under 2005 för ramanslag 7:5 *Krisberedskap* besluta om avtal och beställningar av tjänster, utrustning och anläggningar för beredskapsåtgärder samt åtgärder för att hantera svåra påfrestningar på samhället i fred, som inklusive tidigare gjorda beställningar medför utgifter på högst 403 750 000 kr efter 2005,
- bemyndigar regeringen att för 2005 låta *Statens räddningsverk* disponera en låneram i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar på högst 660 000 000 kr,
- bemyndigar regeringen att för 2005 låta *Socialstyrelsen* disponera en låneram i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar på högst 200 000 000 kr,
- fastställer avgiftsuttaget för finansiering av åtgärder mot allvarliga hot och påfrestningar som gäller *elektronisk kommunikation* till högst 100 000 000 kr under 2005,
- fastställer avgiftsuttaget för *elberedskapsavgiften* till högst 250 000 000 kr under 2005.

Anslag 7:1 Kustbevakningen

Propositionen

Anslaget finansierar Kustbevakningens verksamhet med att utföra sjöövervakning och annan kontroll- och tillsynsverksamhet samt räddningstjänst till sjöss. Anslaget finansierar även Kustbevakningens kostnader för samordning av de civila behoven av sjöövervakning och sjöinformation. Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförligt till politikområdet Totalförvar,

verksamhetsområdet Det civila försvaret och politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar. Anslaget finansierar även Kustbevakningens verksamhet inom politikområdena Skatt, tull och exekution, Rättsväsendet, Miljöpolitik, Livsmedelspolitik samt Kommunikationer.

Anslagssparandet från 2003 beror på att myndigheten erhållit medel för räntor och amorteringar som inte förbrukats, att lönekostnaderna blivit lägre än beräknat samt att viss planerad utbildning under året inte kunnat genomföras. Prognosen för 2004 innebär att ett anslagssparande uppstår. Detta beror i huvudsak på regeringens beslut om utgiftsbegränsningar.

Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	536 304	Anslagssparande	11 683
2004	Anslag	621 634 ¹	Utgiftsprognos	590 584
2005	Förslag	641 875		
2006	Beräknat	682 902 ²		
2007	Beräknat	766 920 ³		

¹ Inklusive av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005.

² Motsvarar 675 472 000 kr i 2005 års prisnivå.

³ Motsvarar 745 565 000 kr i 2005 års prisnivå.

Anslaget har i förhållande till 2004 ökat genom beslut för att finansiera utgifter för räntor och amorteringar enligt ovanstående investeringsplan.

Anslaget har dessutom minskats med 100 000 kronor för att delvis finansiera Nationellt centrum för erfarenhetsåterföring från olyckor (NCO) som beräknats under anslaget 7:4 *Samhällets skydd mot olyckor*.

Anslaget har vidare genom överföring från andra anslag inom utgiftsområdet ökat för att dels finansiera utgifter för räntor och amorteringar, dels från och med 2006 finansiera utgifter för att bemanna och driva plattformarna enligt investeringsplanen.

Härledning av anslagsnivån 2005–2007 för 7:1 Kustbevakningen

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	621 634	621 634	621 634
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris & löneomräkning ²	7 658	14 580	25 683
Beslut	1 023	-3 123	23 323
Överföring till/från andra anslag	11 560	49 811	96 280
Förslag/beräknat anslag	641 875	682 902	766 920

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Investeringsplan för Kustbevakningen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner investeringsplan för Kustbevakningen för perioden 2005–2007.

Investeringsplan

Miljoner kronor

	Antal	Totalt	Anskaffat t.o.m. 2003	Pro- gnos 2004	Budget 2005	Beräk- nat 2006	Beräk- nat 2007
Invester- ingar							
Flygplan	3	630	0	0	210	420	0
Större kombina- tionsfartyg	2	660	0	0	0	0	330
Kombina- tionsfartyg	8	1 200	0	0	0	0	0
Övervak- nings- fartyg	10	200	0	0	0	0	0
Övriga invester- ingar	-	-	-	96	74	67	59
Summa invester- ingar		2 690	0	96	284	487	389
Lån		2 690	0	96	284	487	389
Summa finansie- ring		2 690	0	96	284	487	389

Utskottet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till anslag till Kustbevakningen samt godkänner förslag till investeringsplan för Kustbevakningen.

Anslag 7:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra olyckor

Propositionen

Från anslaget som disponeras av Statens räddningsverk utbetalas ersättning till kommuner för åtgärder som vidtas för att förebygga jordskred och andra naturolyckor.

Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförligt till verksamhetsområdet Skydd mot olyckor.

Anslagsutveckling*Tusental kronor*

2003	Utfall	26 900	Anslagssparande	0
2004	Anslag	25 000 ¹	Utgiftsprognos	24 539
2005	Förslag	25 000		
2006	Beräknat	25 000		
2007	Beräknat	25 000		

¹ Inklusive av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden efter år 2005

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för ramanslaget 7:2 *Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 15 000 000 kr efter 2005.

Bemyndigandet avser bidrag till kommunernas verksamhet att förebygga jordskred och andra naturolyckor för att stimulera sådana åtgärder. Regeringen bedömer att anslagsnivån inte bör ändras för åren 2005 till 2007.

Kommunerna kan ansöka om statsbidrag för åtgärder som de har utfört eller avser att utföra. Ansökan ställs till Statens räddningsverk tillsammans med erforderligt tekniskt underlag. Grundprincipen är att utbetalningen sker när åtgärderna, för vilka bidrag beviljats, är genomförda och slutbesiktigade. För att stimulera kommunerna att utföra förebyggande åtgärder kan hälften av bidraget för planerade men ännu inte utförda åtgärder betalas efter att slutligt beslut har fattats. Resterande del utbetalas när åtgärderna utförts och är slutbesiktigade. Efter det att projektet godkänts har kommunen tre år på sig att genomföra åtgärderna. Principen att det slutliga bidraget inte betalas ut förrän projektet är slutbesiktigat medför ofta förskjutningar i utbetalningarna och anslagssparande kan därför uppkomma.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden*Tusental kronor*

	Utfall 2003	Prognos 2004	Förslag 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007–
Utestående åtaganden vid årets början	13 282	12 598	15 000		
Nya åtaganden	7 973	10 531	10 000		
Infriade åtaganden	8 657	8 129	12 000	10 000	3 000
Utestående åtaganden vid årets slut	12 598	15 000	13 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	15 000	15 000	15 000		

Utskottet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till anslag 7:2 *Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor* samt att riksdagen bemyndigar rege-

ringen att under 2005 för ramanslaget besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 15 000 000 kr efter 2005.

Anslag 7:3 Ersättning vid räddningstjänst m.m.

Propositionen

Under anslaget som disponeras av Statens räddningsverk utbetalas i enlighet med *lagen (2003:778) om skydd mot olyckor* vissa ersättningar till följd av uppkomna kostnader vid genomförda räddningsinsatser, insatser för att bekämpa olja m.m. till sjöss samt för utredning av allvarliga olyckor. Anslaget finansierar även de räddningsinsatser som Räddningsverket kan behöva genomföra till lands i *Estland, Lettland och Litauen*.

Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförligt till verksamhetsområdet Skydd mot olyckor.

Under 2003 har från anslaget drygt 6 miljoner kronor utbetalats till sju kommuner för *ersättning räddningstjänstkostnader* på grund av bl.a. översvämningar, skogsbränder och snöoväder. Vidare har från anslaget sammanlagt 21,6 miljoner kronor utbetalats i ersättning till fem kommuner för oljesanering på land.

För kostnader som uppkommer i samband med *oljeutsläpp* eller utsläpp av andra skadliga ämnen i vatten utnyttjades för Kustbevakningen 9,9 miljoner kronor 2003.

Räddningsverket har vidare utbetalat 690 000 kr till Statens haverikommission för utredning av allvarliga olyckor.

Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	38 319	Anslagssparande	2 142
2004	Anslag	20 000 ¹	Utgiftsprognos	19 632
2005	Förslag	20 000		
2006	Beräknat	20 000		
2007	Beräknat	20 000		

¹ Inklusive av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005.

Utfallet på anslaget varierar kraftigt mellan åren. Detta beror på att det är svårt att förutsäga antalet olyckor som kräver räddningsinsatser och konsekvenserna av dessa. Flera beslut om ersättning har också resulterat i överklaganden och i vissa fall har kompletterande utbetalningar beslutats. Utfallet har de senaste fem åren legat både över och under på statsbudgeten anvisat anslag. Regeringen bedömer därför att anslagsnivån inte bör ändras för åren 2005–2007.

Utskottet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till anslag 7:3 Ersättning vid räddningstjänst m.m.

Anslag 7:4 Samhällets skydd mot olyckor

Propositionen

Anslaget som disponeras av Statens räddningsverk, finansierar verksamhet inom räddningstjänstområdet inklusive olycks- och skadeförebyggande åtgärder samt beredskap för och indirekta kostnader i samband med internationella insatser. Anslaget finansierar även bidrag för främjande av den enskilda människans förmåga. Beredskapen för internationella insatser omfattar även minröjning och en kemikalieinsatsstyrka. Delar av Centrum för risk- och säkerhetsutbildnings verksamhet finansieras från anslaget liksom delar av verksamheten vid Nationellt centrum för erfarenhetsåterföring från olyckor (NCO). Anslaget finansierar även ersättning till länsstyrelserna för tillkommande uppgifter med anledning av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Verksamheten som finansieras från anslaget är i huvudsak hänförligt till verksamhetsområdet Skydd mot olyckor.

Anslagssparandet från 2003 beror på att Räddningsverket genomförde neddragningar och besparingsåtgärder för att skapa ett utrymme för finansiering av avvecklingskostnader under 2004. Vidare medförde arbetet med myndighetens omorganisation att verksamheten avstannade mer än beräknat innan den nya organisationen införts den 1 januari 2004.

Prognosen för 2004 innebär att ett anslagssparande uppstår. Detta beror i huvudsak på regeringens beslut om utgiftsbegränsningar.

Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	602 191	Anslagssparande	17 550
2004	Anslag	621 183 ¹	Utgiftsprognos	593 141
2005	Förslag	734 901		
2006	Beräknat	734 567 ²		
2007	Beräknat	741 378 ³		

¹ Inklusive av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005.

² Motsvarar 725 793 000 kr i 2005 års prisnivå.

³ Motsvarar 719 592 000 kr i 2005 års prisnivå.

Regeringen har i förhållande till 2004 beräknat anslaget enligt följande.

Anslaget har ökat med 80,7 miljoner kronor 2005, 76,5 miljoner kronor 2006 och 74,3 miljoner kronor 2007 för förvaltningskostnader som tidigare beräknats under anslaget 6:5 *Civilt försvar*.

Anslaget har fr.o.m. 2005 ökat med 25 miljoner kronor för *ersättning till frivilliga försvarsorganisationer* m.m. för främjande av den enskilda människans förmåga. Syftet är att stimulera ett brett samhällsinriktat säkerhetsarbete. Beloppet har tidigare beräknats under anslaget 6:5 *Civilt försvar*. Någon reglering av uppdragsnivåerna kommer inte i fortsättningen att göras utan fördelning av uppdragsmedel skall vägas mot andra åtgärder inom politikområdet.

Anslaget har fr.o.m. 2005 ökat med 2 miljoner kronor för finansiering av de ovan i investeringsplanen nämnda RDS-mottagarna. Även detta belopp har tidigare beräknats under anslaget 6:5 *Civilt försvar*.

Anslaget har fr.o.m. 2005 ökat med 1,7 miljoner kronor för att delvis finansiera Nationellt centrum för erfarenhetsåterföring från olyckor (NCO). Beloppet har tidigare beräknats under andra anslag inom utgiftsområdet. Inom ramen för detta anslag har regeringen beräknat ytterligare 13,3 miljoner kronor för finansiering av NCO.

Anslaget har fr.o.m. 2005 ökat med 3 miljoner kronor för samordning av frågor om barnsäkerhet. Beloppet har tidigare beräknats under utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp, anslaget 19:7 *Allmänna försäkringskassan* och under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 15:3 *Insatser för att förverkliga FN:s konvention om barnets rättigheter i Sverige*.

Vidare har anslaget minskats med 5 miljoner kronor fr.o.m. 2006 som i stället beräknas under anslaget 7:1 *Kustbevakningen*.

Anslaget har slutligen minskats med 7 miljoner kronor fr.o.m. 2005, som i stället beräknas under utgiftsområde 15, anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* och utgiftsområde 16, anslaget 25:80 *Centrala studiestödsnämnden m.m.* för att finansiera studiemedelsberättigandet av utbildningen i skydd mot olyckor.

Investeringsplan för perioden 2005–2007

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för Statens räddningsverk, såvitt avser Samhällets skydd mot olyckor, för perioden 2005–2007.

Investeringsplan

Tusental kronor

	Totalt	Anskaffat t.o.m. 2003	Prognos 2004	Budget 2005	Beräk- nat 2006	Beräk- nat 2007
Övriga förvalt- ningsin- vesteringar	562 167	522 042	11 775	10 850	9 250	8 250
Internationell verksamhet	63 232	35 232	5 500	5 500	5 500	11 500
Investeringar i CRS	130 275		31 915	38 360	30 000	30 000
Investeringar i inomhusvarning	31 506			31 506		
Summa inve- steringar	787 180	557 274	49 190	86 216	44 750	49 750
Lån	751 948	522 042	49 190	86 216	44 750	49 750
Anslag	35 232	35 232				
Summa finan- siering	787 180	557 274	49 190	86 216	44 750	49 750

Investeringar planeras inom Räddningsverkets Centrum för risk- och säkerhetsutbildning. I övrigt planeras investeringar inom den gemensamma administrationen främst av IT-utrustning. Nyanskaffning av RDS-mottagare för beredskapen runt kärnkraftverken finns med i investeringsplanen för perioden.

Regeringen uppdrog i april 2003 åt Statens räddningsverk att i samråd med Statens strålskyddsinstitut lämna förslag till samt beräkna kostnaderna för den framtida utformningen av larmningssystem för varning till allmänheten omkring de svenska kärnkraftverken. Räddningsverket redovisar i sin rapport av uppdraget en rekommendation att fortsätta med ett system för varning till allmänheten med hjälp av RDS-mottagare och att nya bör anskaffas för att ersätta tidigare mottagare i berörda områden runt kärnkraftverken.

Utskottet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till anslag 7:4 *Samhällets skydd mot olyckor* samt till *investeringsplan* för Statens räddningsverk såvitt avser skydd mot olyckor för perioden 2005–2007.

Anslag 7:5 Krisberedskap

Propositionen

Detta anslag beräknades t.o.m. 2004 under politikområdet Totalförsvaret (6:5 *Civilt försvar*).

Anslaget finansierar åtgärder för att bibehålla och förbättra samhällets robusthet mot och förmåga att hantera svåra påfrestningar på samhället, åtgärder som behöver genomföras i nuvarande omvärldsläge för att säkerställa samhällets beredskap inför ett väpnat angrepp och åtgärder för att kunna stödja och ta emot stöd från andra länder vid svåra påfrestningar i fred. Planeringen av åtgärderna sker inom ramen för samverkansområdena Teknisk infrastruktur, Transporter, Spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen, Ekonomisk säkerhet, Områdesvis samordning, samverkan och information samt Skydd, undsättning och vård. Dessutom finansieras kostnader vad avser den regionala försöksverksamheten inom det s.k. Gotsam från anslaget. Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförlig till politikområdet Totalförsvaret, verksamhetsområdet Det civila försvaret och politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar, verksamhetsområdet Svåra påfrestningar.

Anslagssparandet från 2003 beror på förseningar i arbetet med att bygga upp en certifierings- och evalueringsfunktion inom IT-området, i Vägverkets materielbeställningar, lägre utfall i investeringar i lokala ledningsplatser och i länsstyrelsernas arbete med att stärka krishanteringsförmågan på regional nivå samt att det tagit längre tid att bygga upp försöksverksamheten Gotsam än beräknat.

Prognosen för 2004 innebär att ett anslagssparande uppstår. Detta beror i huvudsak på regeringens beslut om utgiftsbegränsningar.

Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	1 729 007	Anslagssparande	188 315
2004	Anslag	1 854 960 ¹	Utgiftsprognos	1 705 581
2005	Förslag	1 747 434		
2006	Beräknat	1 776 100 ²		
2007	Beräknat	1 826 187 ³		

¹ Inklusivt av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2005.

² Motsvarar 1 732 891 000 kr i 2005 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 738 401 000 kr i 2005 års prisnivå.

Investeringsplan för perioden 2005–2007

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för Krisberedskapen för perioden 2005–2007.

Investeringsplan

Tusental kronor

	Anskaffat t.o.m. 2003	Prognos 2004	Budget 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007–
So Teknisk infra- struktur	50	530	18 100	14 100	3 100
So Transporter	180 965	39 525	37 375	42 055	38 450
So Spridning av allvarliga smittäm- nen, giftiga kemika- lier och radioaktiva ämnen	295 776	61 250	32 345	32 250	30 150
So Ekonomisk säkerhet	0	0	5 605	4 300	4 300
So Områdesvis samordning, sam- verkan och informat- ion	114 203	24 900	22 800	24 300	22 300
So Skydd, undsätt- ning och vård	375 320	69 260	29 435	26 340	22 340
Summa investe- ringar	966 314	195 465	145 660	143 345	120 640
Lån	505 200	98 670	33 565	27 000	24 300
Anslag	461 114	96 795	112 095	116 345	96 340
Summa finansie- ring	966 314	195 465	145 660	143 345	120 640

Investeringar under 2005 inom samhällets krisberedskap genomförs inom samtliga samverkansområden. Huvuddelen av investeringarna är undantagna från reglerna om lånefinansiering och finansieras i stället med anslag.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för ramanslaget 7:5 *Krisberedskap* besluta om avtal och beställningar av tjänster, utrustning och anläggningar för beredskapsåtgärder samt åtgärder för att hantera svåra påfrestningar på samhället i fred som, inklusive tidigare gjorda beställningar, medför utgifter på högst 403 750 000 kr efter 2005.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2003	Prognos 2004	Förslag 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007–
Utestående åtaganden vid årets början	192 993	219 942	182 620		
Nya åtaganden	194 948	122 000	340 250		
Infriade åtaganden	167 999	159 322	119 358	284 500	119 012
Utestående åtaganden vid årets slut	219 942	182 620	403 512		
Erhållet/föreslagt bemyndigande	405 000	199 000	403 750		

Bemyndigandet avser verksamhet som bedrivs inom samverkansområdena Teknisk infrastruktur, Transporter, Områdesvis samordning, samverkan och information samt Skydd, undsättning och vård.

Beredskapsinvesteringar

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2005 låta Statens räddningsverk disponera en låneram i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar på högst 660 000 000 kr samt att regeringen bemyndigas att för 2005 låta Socialstyrelsen disponera en låneram i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar på högst 200 000 000 kr.

Från och med 1998 övergick Statens räddningsverk till att lånefinansiera beredskapsinvesteringar. Låneramen för 2005 skall även täcka tidigare gjorda beredskapsinvesteringar. Från och med 1999 övergick Socialstyrelsen till att lånefinansiera beredskapsinvesteringar. Låneramen för 2005 skall även täcka tidigare gjorda beredskapsinvesteringar.

Avgift för elektroniska kommunikationer

Regeringen föreslår att avgiftsuttaget för att finansiera åtgärder för att skydda elektroniska kommunikationer mot allvarliga hot och påfrestningar i fredstid som tas ut i enlighet med lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation fastställs till högst 100 000 000 kr under 2005.

Finansieringen av åtgärder mot allvarliga fredstida hot och påfrestningar som gäller elektronisk kommunikation sker genom att den som äger allmänna kommunikationsnät av betydelse från allmän synpunkt och som bedriver verksamhet som är anmäld enligt 2 kap. 1 § lagen (2003:389) om elektronisk

kommunikation betalar en avgift. Åtgärder som finansieras genom avgifterna syftar till att *säkra de elektroniska kommunikationernas robusthet*.

Elberedskapsavgift

Regeringen föreslår att avgiftsuttaget för elberedskapsavgiften, som tas ut i enlighet med elberedskapslagen (1997:288) för att finansiera beredskapsåtgärder som beslutas med stöd av nämnda lag, fastställs till högst 250 000 000 kr under 2005.

Finansieringen av åtgärder som genomförs enligt elberedskapslagen (1997:288) sker genom att den som innehar nätkoncession enligt ellagen (1997:857) betalar en avgift. Åtgärderna som finansieras syftar till att *tillgodose elförsörjningen i landet vid höjd beredskap* och vid beslut om utformningen av åtgärderna skall även effekterna för beredskapen inför svåra påfrestningar på samhället i fred beaktas.

Regeringens anslagsöverbåganden

Regeringen framhåller att det finns tydliga inbördes samband mellan åtgärder inom ramen för det civila försvaret och åtgärder som stärker beredskapen mot svåra påfrestningar på samhället i fred. Därför är det viktigt att behålla flexibiliteten med att finansiera verksamheten över ett anslag. För att tydliggöra att beredskapen och krishanteringsförmågan byggs underifrån föreslår regeringen här att det tidigare anslaget 6:5 *Civilt försvar* beräknas under politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar i stället för under politikområdet Totalförsvaret. Vidare föreslås att anslaget byter namn till *Krisberedskap*. De åtgärder som enbart bidrar till det civila försvarets förmåga kommer även fortsättningsvis att redovisas under politikområdet Totalförsvaret medan övriga satsningar på krisberedskapen redovisas under politikområdet Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar.

Inriktningen bör enligt regeringen vara att en myndighets förvaltningsutgifter bör samlas under ett anslag som myndigheten disponerar, vilket innebär att dessa medel bör föras till respektive myndighets förvaltningsanslag. Därför har anslaget minskats med 82,8 miljoner kronor 2005, 78,6 miljoner kronor 2006 och 76,4 miljoner kronor 2007. Beloppen har i stället beräknats under anslaget 7:4 *Samhällets skydd mot olyckor*, anslaget 38:1 *Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader* under utgiftsområde 22 och anslaget 13:6 *Socialstyrelsen* under utgiftsområde 9.

Anslaget har fr.o.m. 2005 minskats med 25 miljoner kronor avseende bidrag för främjande av den enskilda människans förmåga. Beloppet beräknas i stället under anslaget 7:4 *Samhällets skydd mot olyckor*.

Anslaget har fr.o.m. 2005 minskats med 2 miljoner kronor för att finansiera anskaffningen av RDS-mottagare för inomhusvarning runt kärnkraftverken. Beloppet har i stället beräknats under anslaget 7:4 *Samhällets skydd mot olyckor*.

Anslaget har minskats med 11,7 miljoner kronor 2005, 30,8 miljoner kronor 2006 och 30,2 miljoner kronor 2007. Beloppen har i stället beräknats under anslaget 7:1 *Kustbevakningen*.

Inom ramen för föreliggande anslag 2005 har 272 076 000 kr beräknats för samverkansområdet *Teknisk infrastruktur*, 100 000 000 kr för åtgärder för att skydda elektroniska kommunikationer mot allvarliga hot och påfrestningar i fredstid, 250 000 000 kr för elberedskapsåtgärder, 88 670 000 kr för samverkansområdet *Transporter*, 152 694 000 kr för samverkansområdet *Spridning av allvarliga smittämnen*, farliga kemikalier och radioaktiva ämnen, 25 765 000 kr för samverkansområdet *Ekonomisk säkerhet* 480 688 000 kr för samverkansområdet *Områdesvis samordning*, samverkan och information, 367 523 000 kr för samverkansområdet *Skydd, undsättning och vård* samt 10 000 000 kr för vissa *fredsfrämjande och humanitära insatser*.

Kostnader för åtgärder som främst ger en förmåga att motstå och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred beräknas uppgå till ca 1,5 miljarder kronor. I de flesta fall medför åtgärderna en nytta över hela hotskalan, fred såväl som krig.

Härledning av anslagsnivån 2005–2007 för 7:5 Krisberedskap

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004¹	1 854 960	1 854 960	1 854 960
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris & löneomräkning ²	13 950	60 550	108 327
Överföring till/från andra anslag	-121 476	-139 411	-137 099
Förslag/beräknat anslag	1 747 434	1 776 100	1 826 188

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2003 (bet. 2003/04:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2004 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Utskottet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag

- a) till anslag 7:5 *Krisberedskap*,
- b) till *investeringsplan* för Krisberedskapen för perioden 2005–2007,
- c) att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för ramanslaget besluta om avtal och beställningar av tjänster, utrustning och anläggningar för beredskapsåtgärder samt åtgärder för att hantera svåra påfrestningar på samhället i fred som, inklusive tidigare gjorda beställningar, medför utgifter på högst 403 750 000 kr efter 2005,
- d) att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2005 låta *Statens räddningsverk* disponera en låneram i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar på högst 660 000 000 kr,

- e) att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2005 låta *Socialstyrelsen* disponera en låneram i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar på högst 200 000 000 kr,
- f) att avgiftsuttaget för att finansiera åtgärder för att skydda elektroniska kommunikationer mot allvarliga hot och påfrestningar i fredstid som tas ut i enlighet med lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation fastställs till högst 100 000 000 kr under 2005,
- g) att avgiftsuttaget för elberedskapsavgiften, som tas ut i enlighet med elberedskapslagen (1997:288) för att finansiera beredskapsåtgärder som beslutas med stöd av nämnda lag, fastställs till högst 250 000 000 kr under 2005.

Anslag 7:5 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet

Propositionen

Detta anslag beräknades t.o.m. 2004 under utgiftsområde 22 Kommunikationer (37:6 *Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet*). Anslaget finansierar utbyggnad, driftsbidrag och förvaltning av ett gemensamt radiokommunikationssystem för skydd och säkerhet. Verksamheten som finansieras från anslaget är hänförlig till verksamhetsområdet Skydd mot olyckor.

Anslagsutveckling

Tusental kronor

2003	Utfall	5 624 ¹	Anslagssparande ¹	1 726
2004	Anslag	192 000 ¹	Utgiftsprognos ¹	70 500
2005	Förslag	323 000		
2006	Beräknat	219 000		
2007	Beräknat	35 000		

¹ Anslaget redovisas t.o.m. 2004 i statsbudgetsystemet under utg.omr. 22 varför beloppen först fr.o.m. 2005 ingår i redovisningen för utg.omr. 6.

I enlighet med 7 § förordningen (2002:518) med instruktion för Krisberedskapsmyndigheten tas *avgifter* ut för finansiering av drift och förvaltning av Rakelsystemet. Intäkterna disponeras av myndigheten.

Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2003 (varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2004 (varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2005	26 267	16 000	10 267

(varav tjänsteexport)

Investeringsplan

Infrastrukturen för radiokommunikationssystemet finansieras av staten. Av den första etappen 2004–2006 finansieras huvuddelen med anslag medan den andra etappen till största delen finansieras med lån i Riksgäldskontoret.

Investeringsplan*Miljoner kronor*

	Utfall 2003	Prognos 2004	Budget 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007
Anskaffning	-	44	276	369	677
Summa investeringar	-	44	276	369	677
Anslag	-	44	276	240	52
Lån	-	-	-	129	625
Summa finansiering	-	44	276	369	677

Redovisning av bemyndiganden

För 2004 erhöll regeringen ett bemyndigande för att anskaffa infrastrukturen för det gemensamma radiokommunikationssystemet. Ovan redovisar regeringen avräkningen mot erhållet bemyndigande. Prognosen för 2004 är mycket osäker på grund av att upphandlingen överklagats.

Redovisning av bemyndigande*Tusental kronor*

	Utfall 2003	Prognos 2004	Beräknat 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007–
Utestående åtaganden vid årets början	-		2 236 000		
Nya åtaganden	-	2 280 000	0		
Infriade åtaganden	-	44 000	276 000	369 000	1 591 000
Utestående åtaganden vid årets slut	-	2 236 000	1 960 000		
Erhållet bemyndigande	-	2 280 000	-		

Regeringens anslagsöverbäganden

Riksdagen har i samband med behandlingen av 2004 års ekonomiska vårproposition beslutat att de ändamål och verksamheter som finansieras med anslag 37:6 *Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet* under utgiftsområde 22 överförs till utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet. Denna indelning skall tillämpas fr.o.m. denna budgetproposition.

I förhållande till 2004 har regeringen beräknat anslaget i enlighet med den finansiering som framgick i budgetpropositionen för 2004 (prop. 2003/04:1,

utg.omr. 22, avsnitt 10.10.6). Dessutom har anslaget engångsvis för 2005 ökat med 53 miljoner kronor som tidigare beräknats under utgiftsområde 4 Rättsväsendet, anslag 4:1 *Polisorganisationen* för att finansiera en tidigare-läggning av utbyggnaden av det gemensamma radiokommunikationssystemet i Kronobergs län.

Härledning av anslagsnivån 2005–2007 för 7:6 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet.

Tusental kronor

	2005	2006	2007
Anvisat 2004 ¹	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>			
Överföring till/från andra anslag	323 000	219 000	35 000
Förslag/beräknat anslag	323 000	219 000	35 000

¹ Anslaget redovisas t.o.m. 2004 i statsbudgetsystemet under utg.omr. 22 varför beloppen först fr.o.m. 2005 ingår i redovisningen för utg.omr. 6. Anslaget uppgick till 192 miljoner kronor 2004.

Utskottet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till anslag 7:6 *Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet*.

Anslag inom utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet för år 2005

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner regeringens förslag nr 15 och anvisar anslag under utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet enligt sammanställningen i bilaga 2 till detta betänkande.

Härav följer att motionerna 2004/05:Fö213 (s), 2004/05:Fö248 (m), 2004/05:Fö253 (c) och 2004/05:Fö254 (kd) avstyrks.

Propositionen

Regeringen har i budgetpropositionen för år 2005 – volym 5 – lämnat förslag till fördelning av anslag inom utgiftsområde 6 (*förslag nr 15*).

Motionerna

I motion 2004/05:Fö213 av Christin Hagberg och Fredrik Olovsson (s) föreslås att de delar av Försvarsmaktens budget som används av hovet redovisas.

I motionerna 2004/05:Fö248 (m kommitté), 2004/05:Fö253 (c kommitté) samt 2004/05:Fö254 (kd kommitté) föreslås att anslagen 6:1 och 6:2 räknas upp med sammanlagt 400 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Utskottet

En sammanfattning av vad som anförs av regeringen respektive i motionerna lämnas i de avsnitt i betänkandet där anslagsförslagen närmare behandlas.

Utskottets överväganden och ställningstaganden till propositionen resp. motionerna framgår i de avsnitt i betänkandet där anslagsförslagen närmare behandlas i sak.

Under förutsättning av riksdagens bifall till finansutskottets betänkande 2004/05:FiU1 *Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna m.m.* föreslår försvarsskottet att riksdagen avslår motionerna 2004/05:Fö213 (s), 2004/05:Fö248 (m), 2004/05:Fö253 (c) och 2004/05:Fö254 (kd).

Särskilt yttrande

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttranden. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Utgifterna m.m. inom utgiftsområde 6 för budgetåret 2005 (punkt 1) (m, fp, kd, c)

av Ola Sundell, Karin Enström och Carl-Axel Roslund(alla m), Allan Widman och Heli Berg (båda fp), Erling Wälivaara (kd) och Eskil Erlandsson (c).

Sverige bör öka sin förmåga att medverka i internationella operationer och aktivt delta i uppbyggnaden av EU:s nya snabbinsatsstyrkor. Sverige bör ha större ambitioner än de som blir möjliga genom regeringens budgetförslag. Sverige skall på sikt kunna bidra med en egen stridsgrupp i enlighet med EU:s rekommendationer.

Risken finns att omställningskostnaderna inom Försvarsmakten är underskattade. Den önskade utvecklingen av Försvarsmakten ryms enligt vår mening inte inom den ram som regeringen, med stöd av samarbetspartierna, föreslår. Våra partier förordar därför en väsentligt mindre besparing på det militära försvarets anslag än vad regeringen gör. Det militära försvaret bör utvecklas på en högre nivå än vad regeringen föreslår. Vi förordar sålunda att anslagen *6:1 Förbandsverksamhet, beredskap och internationella insatser m.m.* och *6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling* ökas med tillsammans 400 miljoner kronor utöver regeringens förslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

I proposition 2004/05:1 utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet föreslår regeringen:

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2005 utnyttja en kredit på högst 40 000 000 000 kr i Riksgäldskontoret om krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden föreligger (avsnitt 3.5),
2. att riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för Försvarsmakten för perioden 2005–2007 (avsnitt 3.10.2),
3. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2005 för ramanslaget 6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling besluta om beställningar av materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling som inklusive tidigare gjorda beställningar medför utgifter på högst 68 500 000 000 kr efter 2005 (avsnitt 3.10.2),
4. att riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för Försvarets materialverk för perioden 2005–2007 (avsnitt 3.10.5),
5. att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2005 låta Försvarets materielverk disponera en kredit i Riksgäldskontoret på högst 25 000 000 000 kr för att tillgodose behovet av rörelsekapital (avsnitt 3.10.5),
6. att riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för Kustbevakningen för perioden 2005–2007 (avsnitt 4.9.1),
7. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för ramanslaget 7:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 15 000 000 kr efter 2005 (avsnitt 4.9.2),
8. att riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för Statens räddningsverk, såvitt avser Samhällets skydd mot olyckor, för perioden 2005–2007 (avsnitt 4.9.4),
9. att riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för Krisberedskapen för perioden 2005–2007 (avsnitt 4.9.5),
10. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för ramanslaget 7:5 Krisberedskap besluta om avtal och beställningar av tjänster, utrustning och anläggningar för beredskapsåtgärder samt åtgärder för att hantera svåra påfrestningar på samhället i fred, som inklusive tidigare gjorda beställningar medför utgifter på högst 403 750 000 kr efter 2005 (avsnitt 4.9.5),

11. att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2005 låta Statens räddningsverk disponera en låneram i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar på högst 660 000 000 kr (avsnitt 4.9.5),
12. att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2005 låta Socialstyrelsen disponera en låneram i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar på högst 200 000 000 kr (avsnitt 4.9.5),
13. att riksdagen fastställer avgiftsuttag för finansiering av åtgärder mot allvarliga hot och påfrestningar som gäller elektronisk kommunikation till högst 100 000 000 kr under 2005 (avsnitt 4.9.5),
14. att riksdagen fastställer avgiftsuttaget för elberedskapsavgiften till högst 250 000 000 kr under 2005 (avsnitt 4.9.5),
15. att riksdagen för budgetår 2005 anvisar anslagen under utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet enligt följande uppställning:

Anslag <i>(Belopp i 1000-tal kronor)</i>	Ansl. typ	Regeringens förslag
6:1 Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.	(ram)	22 125 249
6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling	(ram)	17 391 059
6:3 Krisberedskapsmyndigheten	(ram)	144 649
6:4 Styrelsen för psykologiskt försvar	(ram)	17 467
6:5 Totalförsvarets pliktverk	(ram)	248 049
6:6 Försvarshögskolan	(ram)	30 596
6:7 Försvarets radioanstalt	(ram)	424 764
6:8 Totalförsvarets forskningsinstitut	(ram)	189 759
6:9 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret	(obet.)	75 665
6:10 Nämnder m.m.	(ram)	7 139
7:1 Kustbevakningen	(ram)	641 875
7:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	(ram)	25 000
7:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	(ram)	20 000
7:4 Samhällets skydd mot olyckor	(ram)	734 901
7:5 Krisberedskap		1 747 434
7:6 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet		323 000
Summa		44 146 606

Motioner från allmänna motionstiden

2004/05:Fö213 av *Christin Hagberg och Fredrik Olovsson (s)*:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om redovisningen av de delar av Försvarmaktens budget som används vid hovets aktiviteter.

2004/05:Fö248 av *Ola Sundell m.fl. (m)*:

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslaget under utgiftsområde 6 enligt uppställningen:

	Regeringens förslag	Vårt förslag
Summa förändringar tkr		+400 000 000
6:1 Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.		
Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling	39 516 308 000	+400 000 000
6:2		

2004/05:Fö253 av *Eskil Erlandsson m.fl. (c)*:

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet enligt uppställning:

Anslag (tkr)	Regeringens förslag	Anslagsförändring
6:1 och 6:2	39 516 308	+ 400 000
Summa för utgiftsområdet	44 147 000	+ 400 000

2004/05:Fö254 av *Erling Wälivaara m.fl. (kd)*:

Riksdagen anvisar förslag med följande ändringar i förhållande till regeringens anslagen 6:1 Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m. samt 6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling enligt följande uppställning:

Anslag (tkr)	Regeringens förslag	Anslagsförändring
6:1 och 6:2	39 516 308	+400 000
Summa för utgiftsområdets ram	44 147 000	+400 000

BILAGA 2

Förslag till anslag inom utgiftsområde 6

Belopp i 1000-tal kronor

Anslag	Anslagstyp	Utskottets förslag
6:1 Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.	(ram)	22 125 249
6:2 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling	(ram)	17 391 059
6:3 Krisberedskapsmyndigheten	(ram)	144 649
6:4 Styrelsen för psykologiskt försvar	(ram)	17 467
6:5 Totalförsvarets pliktverk	(ram)	248 049
6:6 Försvarshögskolan	(ram)	30 596
6:7 Försvarets radioanstalt	(ram)	424 764
6:8 Totalförsvarets forskningsinstitut	(ram)	189 759
6:9 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret	(obet.)	75 665
6:10 Nämnder m.m.	(ram)	7 139
7:1 Kustbevakningen	(ram)	641 875
7:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	(ram)	25 000
7:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	(ram)	20 000
7:4 Samhällets skydd mot olyckor	(ram)	734 901
7:5 Krisberedskap	(ram)	1 747 434
7:6 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet	(ram)	323 000
Summa		44 146 606